

LIMBA ROMÂNĂ

Caiet de lucrări
pentru clasa a 5-a

Engedélyezés alatt!

Amintește-ți!

1. Completați propozițiile folosind cuvintele și expresiile din paranteză:

(și jumătate, pînă la, cu, prin, popas turistic, la, de, în, concurs, la iarbă verde, cabană, foc de tabără)

În vacanța de vară, am făcut o excursie România.

Am fost munte și mare.

Am petrecut cîteva zile plăcute la Stîna ... Vale.

Ne-am oprit la uncare se numea *Piatra Craiului*.

Aici, am mîncat

Ne-am plimbat pădure.

Am dormit la o

Dimineța, ne-am trezit la ora șapte

După amiază am urcat Peștera Urșilor.

Seara, am făcut un

Am organizat un de povești.

După o săptămînă, am plecat Constanța, Litoralul Mării Negre.

De aici, am mers ... Delta Dunării.

Ne-am plimbat vaporul.

2. Puneți cuvintele din paranteze la forma potrivită:

În clasa a am învățat despre Aurel Vlaicu. (patru)

Prințesa Romanița era foarte (frumos)

Arlechino a scos din buzunar o vioară (mic)

Domnitorii Ștefan cel Mare și Matei Corvin au fost (viteaz)

Vorbesc și limba, și limba(maghiar) (român)

Mîncarea este(românesc) (gustos)

Ciorba este, friptura este(acrișor) (condimentat)

Apele fac rîurile (mic) (mare)

Garoafele sînt, trandafirii sînt (alb) (roz)

Barza e o pasăre cu picioare (lung)

3. Transformați propozițiile după model:

La stîină este un cioban.

La stîină sînt niște ciobani.

De stîină se apropie un lup.

.....

Pe munte este un alpinist.

.....

Miruna a prins un fluture.

.....

Elevul recită o poezie.

.....

O mușcată a înflorit la fereastră.

.....

A sosit o rîndunică.

.....

Un tren pleacă din gară.

.....

Am văzut un film documentar.

.....

Învățăm un cîntec popular.

.....

Lupul fură o oaie.

Lupul fură niște oi.

..... În acvariu înoată niște peștișori aurii.

..... Dis-de-dimineață cîntă niște cocoși.

..... Pisica a prins niște șoareci obraznici.

..... Am vizitat niște cetăți vechi.

..... În stup locuiesc niște albine harnice.

..... Pe lac înoată niște rațe sălbatice.

..... Castelul are niște turnuri înalte.

..... S-au deschis niște magazine noi.

..... Am primit niște cadouri scumpe.

4. Completați tabelul după model:

<i>cabană turist grătar</i>	<i>cabana turistul grătarul</i>	<i>cabane turiști grătare</i>	<i>cabanele turiștii grătarele</i>
barză			
	peștele		
		păduri	
vânător			
	legenda		
			parcurile
vapor			
		urși	
	valea		
			oile

5. Formați propoziții folosind cuvintele următoare. Întrebările vă ajută!

- ❖ aterizează, peste două ore, avionul, pe aeroport
- ❖ pornește, spre Budapesta, trenul, peste cinci minute
- ❖ când plouă, se ascunde, câțelul, în cușcă
- ❖ la masă, la prânz, familia, se așează
- ❖ eu, la școală, la ora opt, merg
- ❖ apune, după dealuri, soarele, seara
- ❖ în parc, se joacă, după-amiază, copiii
- ❖ iarna, la munte, merge, alpinistul
- ❖ la vale, turma, toamna, coboară
- ❖ la streășină, rîndunica, cuib, își face

Cine?

Ce face?

Cînd?

Unde?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Alcătuiți propoziții după model:

a) Eu vreau o ciocolată. Tu nu vrei? Nici el nu vrea?

Eu beau un suc.

Eu mănânc fructe.

Eu cumpăr cartofi.

Eu cobor la Aletea.

Eu intru în clasă.

Eu cos un nasture.

Eu sînt vesel.

Eu am patine cu roțile.

Eu cînt la pian.

Eu culeg flori.

b) Noi citim un roman. Voi nu citiți? Nici ei nu citesc?

Noi așteptăm oaspeți.

Noi vrem alune.

Noi urcăm la etaj.

Noi stăm pe bancă.

Noi lucrăm la calculator.

Noi vorbim franțuzește.

Noi jucăm șah.

Noi rîdem.

Noi batem din palme.

Noi ascultăm muzică.

7. Continuați după model:

a) *Eu mă grăbesc. Tu nu te grăbești, dar ea se grăbește.*

Eu mă plictisesc., dar

Eu mă joc., dar

Eu mă plimb., dar

Eu mă bucur., dar

Eu mă odihnesc., dar

b) *Noi ne pieptănăm. Voi nu vă pieptănați, dar ele se piaptănă.*

Noi ne supărăm., dar

Noi ne certăm., dar

Noi ne îmbrăcăm., dar

Noi ne gândim., dar

Noi ne ducem., dar

8. Transformați după model:

azi

Trimit o telegramă.

ieri

Am trimis o telegramă.

Scrii o scrisoare.

Primim un pachet.

Lipesc un timbru.

Ceri o revistă.

Caută un număr de telefon.

Cumpărați niște ziare.

Ei primesc o felicitare.

Expediem un colet.

Trimite o ilustrată.

Completați fișa.

mîine

Voi trimite o telegramă.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Completați cu forma potrivită:

a) *acesta, aceasta, aceștia,*
acestea

..... este prietenul meu.
..... sînt surorile lui Vlad.
..... este colega mea de bancă.
..... sînt părinții tăi.
Bicicleta. este nouă.
Nasturii. sînt prea mici.
Autobuzul nu întîrzie.
Prăjiturile. sînt proaspete.

b) *acela, aceea, aceia, acelea*

..... este primul la sport.
..... sînt foarte vesele.
..... este prea modestă.
..... sînt tineri.
Blocul. este înalt.
Pîinea e prea coaptă.
Copacii sînt verzi.
Cărțile. sînt rupte.

10. Scrieți după dictare:

Ciprian Porumbescu a fost un mare compozitor român. Din copilărie a iubit mult cîntecele. Era un copil cuminte, tăcut și foarte talentat. Cînd Ciprian a împlinit șase ani, tatăl său i-a cumpărat o vioară. A învățat să cînte la vioară. A început să compună melodii. El este autorul multor cîntece patriotice românești. Astăzi, cea mai mare școală de muzică din România, conservatorul din București, se numește Conservatorul “Ciprian Porumbescu”.

Originea limbii române

1. Continuați după model:

El trăiește în Franța. El este francez. El vorbește limba franceză.

Ei trăiesc în Franța. Ei sînt francezi. Ei vorbesc limba franceză.

El trăiește în Grecia.

Ei trăiesc în Grecia.

El locuiește în România.

Ei locuiesc în România.

El este din Ungaria.

Ei sînt din Ungaria.

El stă în Italia.

Ei stau în Italia.

El trăiește în Spania.

Ei trăiesc în Spania.

El trăiește în Portugalia.

Ei trăiesc în Portugalia.

El locuiește în Serbia.

Ei locuiesc în Serbia.

El este din Polonia.

Ei locuiesc în Polonia.

El stă în Rusia.

Ei stau în Rusia.

2. Continuați după model:

*Ea este din Franța. Ea este franțuzoaică. Ea știe franțuzește.
Ele sînt din Franța. Ele sînt franțuzoaice. Ele știu franțuzește.*

Ea este din Grecia.

Ele sînt din Grecia.

Ea este din Ungaria.

Ele sînt din Ungaria.

Ea stă în România.

Ele stau în România.

Ea locuiește în Anglia.

Ele locuiesc în Anglia.

Ea trăiește în Bulgaria.

Ele trăiesc în Bulgaria.

Ea este din Serbia.

Ele sînt din Serbia.

Ea stă în Rusia.

Ele stau în Rusia.

Ea este din Cehia.

Ele sînt din Cehia.

Ea este din Slovacia.

Ele sînt din Slovacia.

Ea trăiește în China.

Ele trăiesc în China.

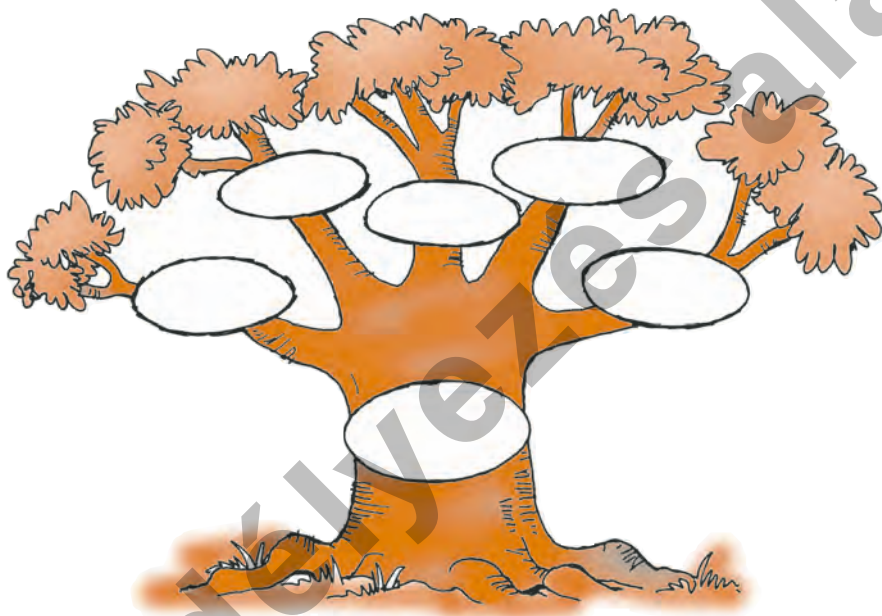
3. Scrieți mai jos numele țărilor în care trăiesc români. Căutați aceste țări pe hartă!

.....

.....

.....

4. Completați desenul cu numele limbilor de origine latină:

5. Alegeți din manual cinci cuvinte de origine latină și alcătuiți cu ele propoziții, după model:

țară

Țara noastră este frumoasă.

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Sunetul, litera, cuvîntul

Vocabularul limbii române

1. Completați cuvintele de mai jos cu vocalele potrivite:

obr..z	v..rbă	g..nd	..mbră	rom..n
obr..jor	vorb..re	gînd..re	umbr..s	român..ș
obrazn..c	vorb..reț	gîndit..r	umbr..t	r..mânește
obraznici..	vorbeșt..	gîndeșt..	umbrel..	Români..

2. Completați cuvintele de mai jos cu grupurile de vocale potrivite:

s....re	dimin....ță	h....nă	c....ne	br....
p....le	canap....	m....că	p....ne	pîr....
răc....re	s....ră	gr....	m....ne	gr....
....meni	lal....	cr....nic	înt....	fr....

3. Alegeți din poeziile Prisnel și Măzărel cuvintele care conțin grupuri de vocale și copiați-le mai jos:

.....

.....

4. Formați cuvinte cu ajutorul schemelor următoare. Pronunțați-le cu voce tare și scrieți-le cu atenție!

învățat
profes
educat
direct

oa — re

croitor
bucătăr
împărat
preot

ea — să

lup
le
urs
zme

oai — că

cred
dorm
vorb
iub

eau

.....

.....

5. Încercuiți în cuvintele de mai jos grupurile de litere care se pronunță ca o singură consoană (ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi):

cere, cine, gem, ghem, cioară, cheamă, chitară, argint, unchi, gheată, înger, pereche, vechi, înghețată, chiflă, cruce, cină, cercetător, geros, purcel, început, purice, ceai, geamantan, gemeni, girafă, ager, unghie, cheie, ciorbă, unge, ureche, chimen, gheară, lege, alegere, înhite, lighean, cizmă, rochie, bicicletă, concert, circ, cireașă, ocean, cinsti, cetățean, liceu, echipă, cenușă, nuci, chinez, ceapă, buchet, chiuveță, ridiche, gimnastică, geantă.

6. Alegeți cuvintele care conțin grupuri de litere care se pronunță ca o singură consoană. Pronunțați-le clar și scrieți-le mai jos:

Cerul este cenușiu. Norii lungi ca o ceață deasă acoperă soarele. Aerul e rece. Începe să plouă încetișor. Vântul smulge crengile copacilor. Păsările mici ciripesc și se ghemuiesc în cuiburi. Stropi de ploaie, reci ca gheața, bat în geamul camerei lui Gheorghită. Gheorghită fuge la fereastră și o deschide. O frunză ruginie ajunge la el și îi acoperă ochii. Sora sa mai mare, Gina, îl ceartă:

– Ghiță, e mai bine să pleci de la fereastră! Nu sta în fața geamului deschis când fulgeră și tună!

– Nu îmi place ploaia, nici vântul. Vântul a scuturat toate nucile, cucii și privighetorile au plecat de la noi. În curînd va începe iarna geroasă.

Cuvinte care conțin grupul **ce**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **ci**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **che**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **chi**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **ge**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **gi**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **ghe**:

.....

Cuvinte care conțin grupul **ghi**:

.....

7. Așezați cuvintele următoare în ordine alfabetică, după prima literă:

car, țar, var, ar, rar, par, sar, mal, cal, bal, șal, pal, sur, aur, pur, dur, fur,
fir, bir, șir, pir

.....

.....

.....

.....

fură, mură, gură, tură, sură, dură, masă, casă, lasă, deasă, aleasă,
împărăteasă, voioasă

.....

.....

.....

.....

8. Căutați în dicționarul explicativ al limbii române cuvântul din limba literară pentru:

prunc = pită = brîncă =

tindă = clop = curechi =

9. Căutați în dicționarul român – maghiar ce înseamnă următoarele cuvinte:

vocabular = vocală = consoană =
arhaism = grai = dicționar =

10. Completați definițiile de mai jos:

Vocabularul limbii române este alcătuit din

.....

Vocalele limbii române sînt următoarele:

Consoanele limbii române sînt următoarele:

Cuvintele vechi, care azi se folosesc rar, se numesc

Românii din Ungaria vorbesc **graiul** **al limbii române**.

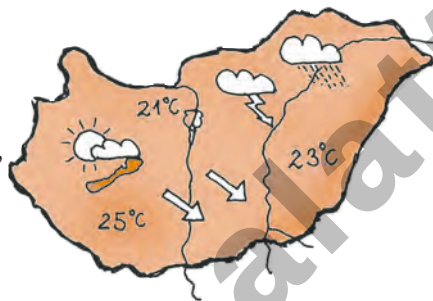
Ziarele, cărțile, manualele românești sînt scrise în **limba română**

.....

Textele nonliterare

1. Priviți cu atenție imaginea alăturată. Scrieți un buletin meteorologic. Folosiți cuvintele și expresiile următoare:

astăzi, vreme caldă și umedă, ploaie torențială, vînt ușor, temperaturi în scădere, nori, vreme însorită, tunete și fulgere, temperatura aerului, mîine, timpul probabil.

Buletin meteorologic

.....

.....

.....

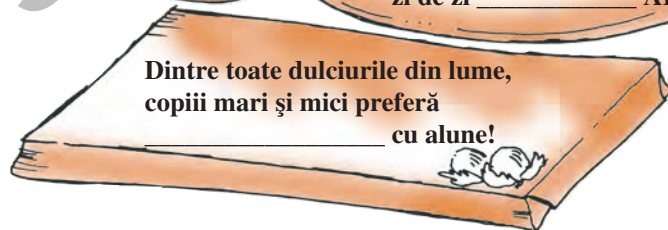
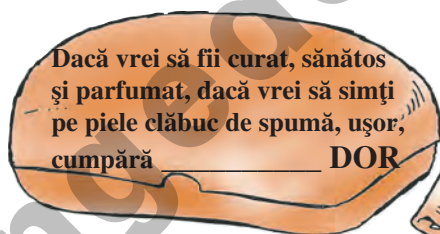
.....

.....

.....

.....

2. Ghiciți numele produsului din următoarele reclame:

3. Cum se prepară clătitele cu gem? Scrieți mai jos rețeta:

.....

.....

.....

.....

.....

4. Scrie un anunț la ziar, în care dai de știre că ți-ai pierdut cățelul. Întrebările te ajută!

Cînd l-ai pierdut? Unde l-ai pierdut? Cum arată cățelul? Cum îl cheamă? Unde poți fi găsit? Ce oferi aducătorului?

.....

.....

.....

5. Compune o invitație pentru prietenul sau prietena ta, în care îl (o) chemi la aniversarea zilei tale de naștere:

.....

.....

.....

6. Răspundeți la următoarele întrebări:

Ce oglindesc **textele literare**?

.....

.....

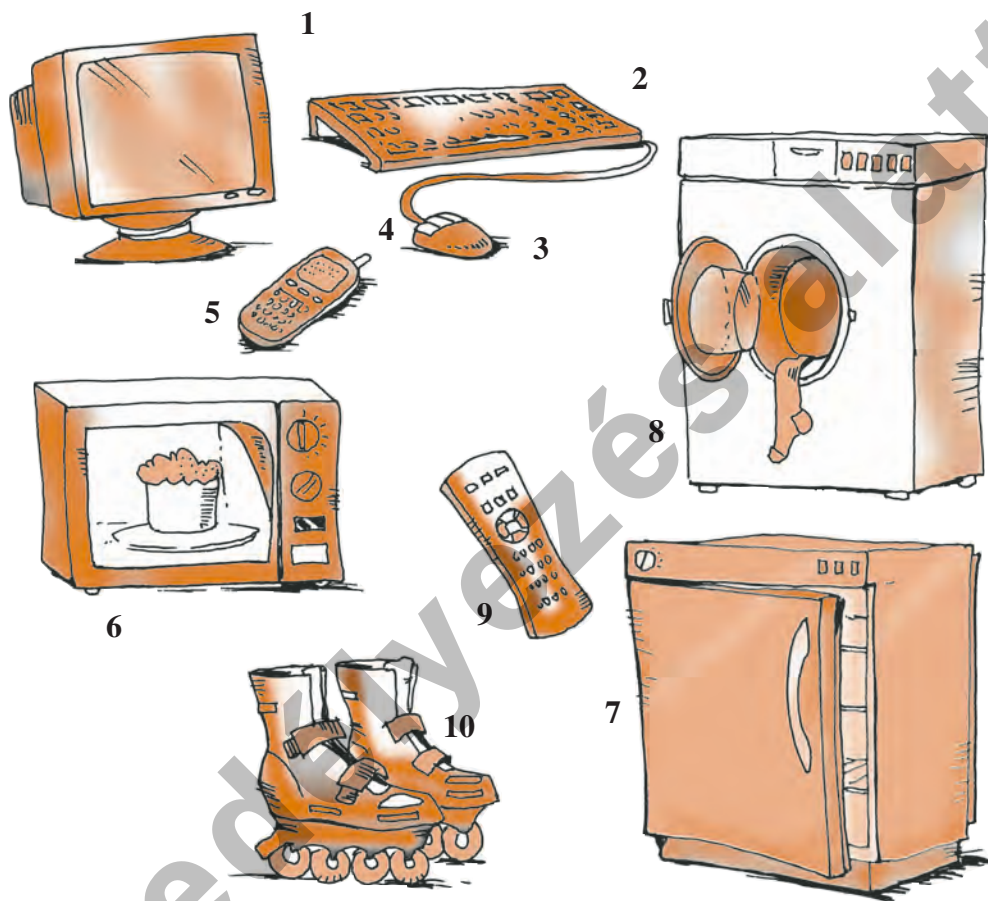
Ce sînt **textele nonliterare**?

.....

.....

Îmbogățirea vocabularului

1. Scrieți denumirile obiectelor din imaginile de mai jos:

1
2
3
4
5

6
7
8
9
10

2. Alcătuiți propoziții despre obiectele din desenul de la exercițiul 1.

Folosiți următoarele cuvinte:

modern, nou, folositor, util, scump, bun, parfumat, mic, mare, frumos

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Scrieți numele obiectelor de uz casnic dintr-o bucătărie modernă:

.....

.....

.....

.....

.....

4. Completați definiția:

Neologismele sînt

.....

.....

.....

.....

Să stăm de vorbă!

Pescarii

1. Citiți cu atenție textul din manual. Răspundeți la următoarele întrebări:

- Ce fac bunicul și nepotul?
- Cu ce pescuiește nepotul?
- Ce momeală pune în cârlig?
- Cînd trage undița din apă?
- Cum trage undița?
- Nepotul a prins un pește mic?
- De unde se cumpără pește?
- Ce se prepară din pește?

2. Completați cu cuvintele potrivite:

- Ștefan ține undița în mîna iar cu mîna dreaptă prinde
- Bunicul pune în acul undiței
- adevărați nu se întorc de la lac fără

3. Transformați propozițiile, după model:

- Nu e greu să pescuiești cu undița. – Pescuitul cu undița nu e greu.*
- Nu e greu să citești. –
- E ușor să scrii. –
- E greu să înoți în râu. –
- Nu e ușor să cânți la pian. –
- E interzis să strigi în parc. –
- E oprit să intri în lac. –
- Nu e permis să arunci cu pietre. –

E folositor să înveți la română. –
 Nu e frumos să vorbești la masă. –
 E plăcut să lucrezi la calculator. –

Bunicul și calculatorul

1. Citiți pe roluri textul din manual. Răspundeți la următoarele întrebări:

Unde sînt bunicul și Ștefan?
 Ce joc are Ștefan în calculator?
 Ce fel de momeală există în jocul *Pescarul fericit*?
 Ce apare pe monitor?
 Cum se mișcă peștii din joc?
 Ce a prins bunicul?
 Cine sună la ușă?
 Unde putem citi știri?
 Ce pasiune au bunicul și Sandu, poștașul?

2. Alegeți din text cinci propoziții care conțin neologisme. Copiați-le mai jos:

.....

3. Ce aduce poștașul? Încercuiți cuvintele potrivite:

mac, scrisoare, pîine, telegramă, undiță, ziar, gazetă, carte, vedere, creion, ilustrată, cutie, pachet, felicitare, tablou, carte poștală, hîrtie, bani.

4. Scrieți după dictare:

Cineva sună la ușă. A sosit poștașul. Toată familia îl așteaptă. Tata primește în fiecare zi un ziar. Mama primește o revistă de modă. Bunicul așteaptă pensia. Ștefan e abonat la o revistă despre computere. În această revistă e vorba despre noutățile de pe Internet. Poștașul aduce câteodată și scrisori și telegrame.

Familia de cuvinte

1. Grupați cuvintele care au aceeași rădăcină:

scriitor, gând, rău, făcut, vorbă, înrăutățit, scris, îngîndurat, vorbăreț, răutăcios, scrisoare, gânditor, nefăcut, gîndește, răutate, înscris, făcător, nevorbit, prefăcut, negîndit, scriere, refăcut, transcrie, gîndire, binefăcător, vorbuliță, scrisorică, descriere.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Încercuiți prefixele următoarelor cuvinte:

revedere, nebun, strămoș, incorect, recreație, neștiință, inuman, renaștere, străbunic, dezlegat, sublinia, presupune, nevăzut, neauzit, necunoscut, străvechi, departe, străbate.

3. Copiați fără prefixe cuvintele de mai sus:

.....

.....

4. Formați cuvinte noi cu sufixele:

-ie: prieten..., mîndr..., prost..., aur..., cenuș..., roș..., bucur..., bogăț..., sărăc...

-ărie: cofet..., brut..., pesc..., libr..., flor..., măcel..., fier....

-ețe: tiner..., bătrîn..., frumus..., mîndr..., bin...

-oi: răț..., iepur..., pis..., brosc..., cîrțiț..., păsăr..., gun..., bărz...

-aș: copil..., înger..., iepur..., drăgăl..., băieț..., doctor..., unchi..., tractor...

-tor: ascultă..., vorbi..., vînză..., doc..., învăță..., supără..., salva..., pic...

-toare: învăță..., vînză..., ascultă..., scrii..., ocroti..., jucă...

-iță: actr..., doctor..., fet..., cod..., gur..., o..., frunzul..., roch...

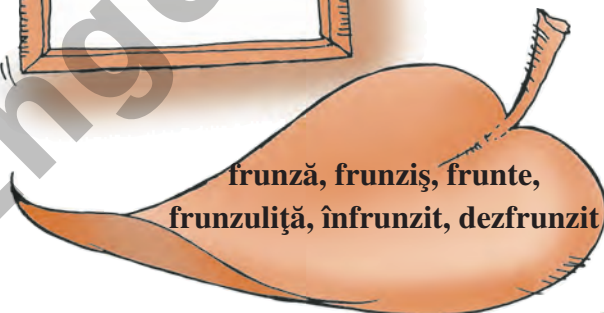
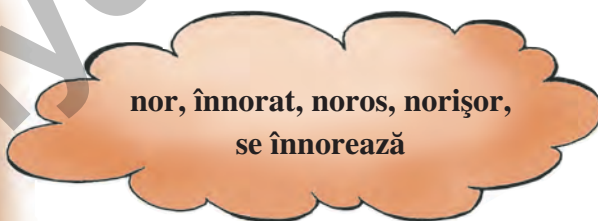
-ică: măm..., rîndun..., mîncăr..., frumuș..., pîn..., păsăr...

-el: băieț..., frumuș..., căț..., purc..., ghioc..., curăț..., mușet..., șoric..., gîndăc...

5. Grupați cuvintele următoare pe familii de cuvinte:

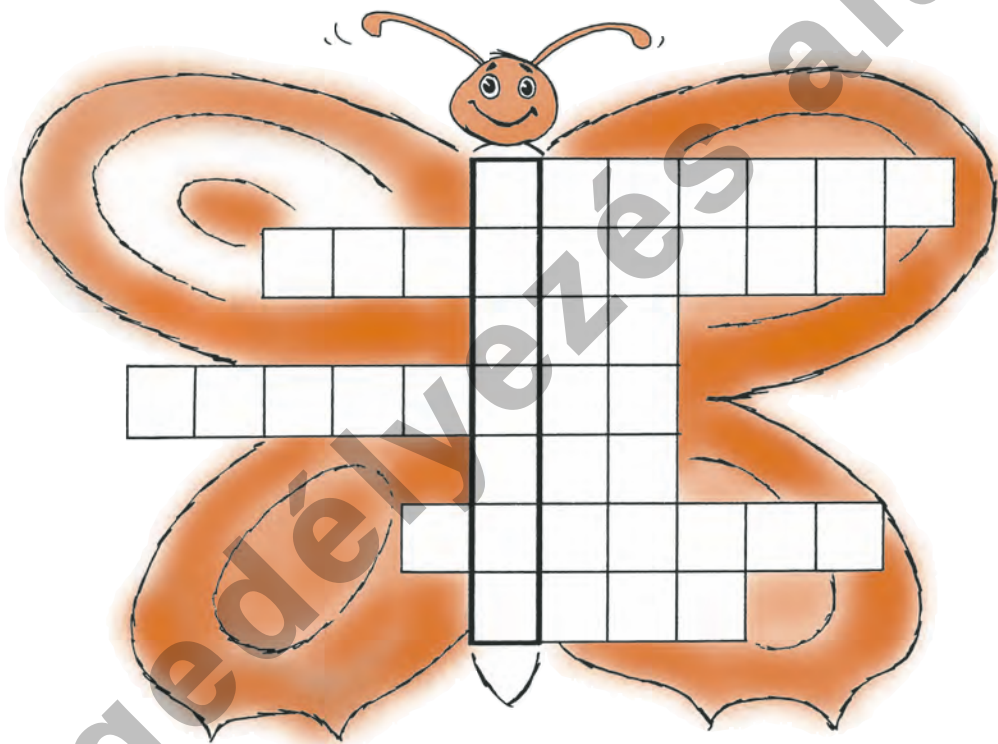
prieten, cal, casnic, nefăcut, încălecă, omenire, casă, cîntă, plîngere, om, prietenos, făcut, drum, cîntăreț, locuiește, împrieteneste, mîna, plînge, căsuță, călărie, înmînează, prietenie, loc, îndrumă, cîntec, călăreț, plîns, localnic, drumeț, desfăcut, căsătorie, plîngăreț, locuitor, descîntec, drumeție, face, omenie, nefăcut, îndemînatic, omenesc.

6. Subliniați „oul de cuc” din următoarele familii de cuvinte:

7. Dezlegați următorul rebus:

1. Cuvintele cu aceeași rădăcină formează o ...
2. Cuvînt nou ...
3. Sufixul cuvîntului fătușă ...
4. Limba are la bază ...
5. Sufixul cuvîntului jucăușă ...
6. Cuvînt vechi ...
7. Sufixul cuvîntului bucătăreasă ...

Veți afla răspunsul la următoarea ghicitoare:

Cînd e vară cu mult soare
Zboară din floare în floare
Ca un petec de culoare.

Să stăm de vorbă!

1. Citiți dialogul *La telefon!* Purtați cu colegul vostru de bancă o convorbire telefonică, apoi scrieți-o mai jos:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Completați următoarele cărți de vizită cu numele meseriilor personajelor din imagine:

Mareș Morsa

Adresa:
str. Înghețata, nr. 21.
e-mail: morsa@lingura

Pepi Pinguin

Adresa:
str. Muzicii, nr. 20.
e-mail: pingu@do-re-mi

Ticu Țap

Adresa:
str. Cui de lemn, nr. 5.
e-mail: turca@toc

Pica Pisica

Adresa:
str. Smîntînei, nr. 8.
e-mail: pis@miau

3. Mai jos este cartea ta de vizită, așteaptă să o completezi.
Folosește modelul din lectura *Carte de vizită*.

Adresa: _____

Tel.: _____

e-mail: _____

Doi prieteni atât de diferiți

1. Citiți cu atenție lectura și răspundeți în scris la următoarele întrebări:

– Cine sînt cei doi prieteni despre care este vorba în lectură?

.....

– Prin ce sînt ei atât de diferiți?

.....

– Cum o salută Fluturele pe doamna Broască țestoasă?

.....

– Despre ce stau de vorbă cei doi prieteni?

.....

– De ce se mută familia Mierlă? Ce credeți, unde pleacă mierlele?

.....

.....

– De ce trebuie să se despartă cei doi prieteni?

.....

– Ce-i promite broasca fluturelui?

.....

– Care este „cartea de vizită” a familiei Fluture?

.....

– Cum își ia rămas bun Broasca țestoasă de la Fluture?

.....

– În ce moment al zilei a avut loc acest dialog?

.....

2. Cu ajutorul dicționarului român-maghiar găsiți sensul cuvintelor de mai jos. Legați numele viețuitoarelor de mai jos de familia din care fac parte:

	fluture	
	broască țestoasă	
	șopîrlă	
	buburuză	
reptile	șarpe	insecte
	cărăbuș	
	crocodil	
	muscă	
	salamandă	
	păianjen	

3. Puneți liniile de dialog în locurile corăspunzătoare. Citiți dialogul pe roluri.

Foca îi telefonează prietenei sale, girafa:

Alo, bună! Ce mai faci?

Servus! Ce să-ți spun? Mor de cald. Soarele strălucește atât de tare încît s-au uscat frunzele copacilor. La voi cum e timpul?

La noi e foarte frig. Apa a înghețat, pescuitul merge tot mai greu.

Zilele sînt din ce în ce mai scurte. Soarele apare foarte rar.

Alo! Te aud foarte slab. Ești încă la telefon?

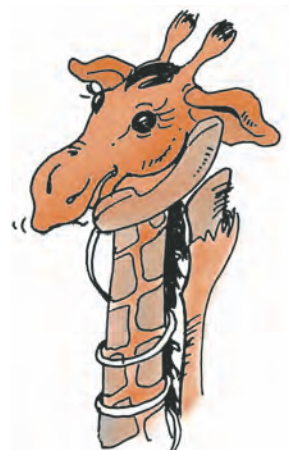
Alo! Sînt aici! Te ascult!

Ce păcat că sîntem atât de departe! Doresc mult să-ți cunosc familia. Am primit fotografia pe care ați făcut-o pe malul apei. Ai niște copii foarte drăgălași. Tocmai le croșetez niște fulare. Le trimit prin poștă. Sper să le placă.

Fulare? O, da! Îți mulțumesc mult! Copiii vor fi foarte fericiți!

Te sărut dragă prietenă! Vă doresc sănătate bună!

Numai bine și ție! La revedere!

4. Completați următorul dialog cu răspunsurile potrivite:

– Ai fost vreodată la grădina zoologică?

.....

– Ce animale ai văzut?

.....

– Ai văzut și reptile? Cum se numesc?

.....

.....

– Care este animalul tău preferat? De ce?

.....

.....

– Acasă ai vreun animal? Ce anume?

.....

.....

– Cu ce îl hrănești?

.....

– Ai mers cu animalul tău la medicul veterinar? De ce?

.....

.....

– Animalul tău are blană, pene sau solzi?

.....

Substantivul (I)

1. Grupați substantivele următoare în cele trei coloane de mai jos:

poștaș, neliniște, pălărie, pompier, duioșie, ciocănitore, fericire, cadou, curte, iubire, sportiv, invidie, ban, albină, tristețe.

ființe	lucruri	stări sufletești
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

2. Găsiți perechea următoarelor prenume:

George	Viorica
Alexandru	Maria
Lucian	Ioana
Sorin	Daniela
Daniel	Mihaela
Florian	Dorina

3. Grupați următoarele substantive în coloanele de mai jos:

Călinescu, Mițu, Olanda, Grivei, Crișul Alb, Ruja, Episcopia Ortodoxă, Brașov, Olt, Iova, Ioana, Secan, Cristea, Munții Alpi, Croitoru, Lăbuș, Școala Generală cu Predare în Limba Română, Roibu, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Academia de Științe a Ungariei.

nume
de familii

nume
de animale

nume
de instituții

nume
geografice

.....

.....

.....

.....

.....

4. Completați numele următoarelor țări și localități:

<i>țări</i>	<i>localități</i>
_urcia	_letea
_pania	_enadul _nguresc
_talia	_eghedin
_lovacia	_radea
_ustria	_imișoara

5. Grupați următoarele substantive după genul lor:

toamnă, cadou, marți, tată, papetărie, oraș, zi, creion, legendă, pui, râu, prieten, pescar, pix, teatru, ban, pungă, boier, bogăție, cocoș, avion.

masculin

feminin

neutru

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Treceți la plural substantivele din următoarele propoziții:

- Am văzut o barză și un cuc.
- Am mâncat un corn și o chiflă.
- Am o soră și un frate.
- Am primit o scrisoare și o telegramă.
- Cumpăr un nasture și o carte.
- Caut un om cu un câine.
- Mănînc un ardei și un strugure.
- Pe cer văd o stea și un nor.
- Cer un pix și un creion.
- Servesc un ou și beau un suc.

7. Scoateți din lectura *Doi prieteni atît de diferiți* cinci substantive la singular și cinci la plural. Alcătuiți cu fiecare cîte o propoziție.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Scoateți substantivele de genul neutru din poeziile *Prisnel* și *Măzărel*:

.....

.....

Să stăm de vorbă!

Cadoul

1. Citiți cu atenție lectura *Cadoul* și răspundeți la următoarele întrebări.

– Cu ce ocazie vrea Prisnel să-i cumpere lui Măzărel un cadou?

.....

– Ce dorește Prisnel să cumpere de la papetărie?

.....

– Ce cumpără Prisnel de la papetărie?

.....

– Ce dorește Prisnel să cumpere de la librărie?

.....

– Ce cărți de povești și de aventuri îi recomandă vânzătoarea?

.....

.....

– Ce cadou cumpără Prisnel de la librărie?

.....

2. Ce rechizite putem cumpăra de la papetărie? Scrieți-le!

.....

.....

3. Citiți pe roluri lectura *Cadoul*. Imaginați-vă dialoguri asemănătoare (La cofetărie, La poștă). Scrieți un astfel de dialog.

.....

.....

.....

.....

.....

Substantivul (II)

1. Puneți articolul hotărât pentru substantivele de mai jos:

<i>moș</i>	<i>moșul</i>	<i>moși</i>	<i>moșii</i>
<i>babă</i>	<i>baba</i>	<i>babe</i>	<i>babele</i>
cioc			
apă			
cuptor			
fântână			
poveste			
drum			
scriitor			
noapte			
coș			
gard			

2. Articulați cu articol hotărât substantivele subliniate din următoarele propoziții:

Un prieten merge la ștrand.
Un fluture zboară din floare în floare.
Un pui de girafă are fular.
Un tată povestește despre animale.
O focă mănâncă pește.
 Am cumpărat o carte.
 Privesc o stea strălucitoare.
 Sărbătorim o zi de naștere.
 Așezi un fotoliu în fața televizorului.
 Vînd un garaj nou.
Un cadou este o surpriză.
 În cuib este un ou de mierlă.

3. Treceți la plural substantivele subliniate de la exercițiul doi. Articulați-le cu articolul hotărât după model:

un prieten

niște prieteni

prietenii

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Puneți întrebarea potrivită pentru substantivele subliniate:

- a) Mirela citește.?
- Prisnel se plimbă cu barca.?
- Cocoșul cântă dis-de-dimineată.?
- Cuptorul încălzește.?
- b) Măzărel citește o rețetă.?
- El face papanași.?
- Mircea îl așteaptă în vizită pe Ionuț.?
- Alexandra o felicită pe Ana de ziua ei.?
- Bunica o ia de mână pe nepoata sa.?

- c) Calculatorul este al lui Petru.?
- Mama mamei este bunica mea.?
- Copiii unchiului sînt verișorii mei.?
- Sandalele fetițelor sînt murdare.?
- Am citit poeziile unor poeți români.?
- d) Măzărel îi cumpără covrigi prietenului.?
- Am trimis o vedere cunoștințelor mele din Austria.?
- Îți dau și ție o bomboană.?
- Îmi rămîne și mie o pungă de alune.?
- Le povestesc și lor despre excursie.?

Atenție!

Substantivele în cazul vocativ sînt o chemare, o strigare.
După substantivele în vocativ se pune virgulă. La sfîrșitul propoziției în care se află substantive în vocativ se pune semnul exclamării.

Citiți cu intonația potrivită propozițiile de mai jos:

Ioan prinde cocoșul.

Ioane, prinde cocoșul!

Sandu învață românește.

Sandule, învață românește!

Andrei spune lecția.

Andrei, spune lecția!

Prietenul răspunde la telefon.

Prietene, răspunde la telefon!

Prietenii cîntă un cîntec.

Prietenilor, cîntați un cîntec!

Maria culege flori.

Mario, culege flori!

Carmen cîntă la pian.

Carmen, cîntă la pian!

Fetița ascultă muzică.

Fetițo, ascultă muzica!

Fetițele croșetează un fular.

Fetițelor, croșetați un fular!

5. Transformați următoarele propoziții punînd substantivul la vocativ:

Pavel scrie o invitație.

Doru așteaptă poștașul.

Matei privește fluturii.

Elevul citește poezia.

Elevii stau liniștiți.

Florica udă florile.

Vali spală vasele.

Mămica pune masa.

Mămicile calcă rufe.

6. Completați definițiile următoare:

Substantivele pot fi nume de:

.....
.....

Substantivele proprii încep cu:

Substantivul are trei **genuri**:

Articolul substantivului poate fi:

Substantivul are următoarele **cazuri**:

.....

Să stăm de vorbă!

Poveste de adormit copii

1. Priviți cu atenție imaginile. Citiți, apoi răspundeți la întrebări:

– Unde locuiesc viermișorii?

.....

– Despre cine povestește bunica?

.....

– Cine a furat-o pe prințesa Grațiela?

.....

– Cum se bat prințul și zmeul?

.....

– Cine e învingătorul? Cine e învinsul?

.....

– Ce îi spune prințului, prințesa Grațiela?

.....

– Ce au făcut prințul și prințesa după moartea zmeului?

.....

– Ce promit mirele și mireasa în ziua nunții?

.....

– Ce le spune bunica copiilor?

.....

2. Scrieți povestea spusă de bunica viermișorilor. Folosiți linia de dialog!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

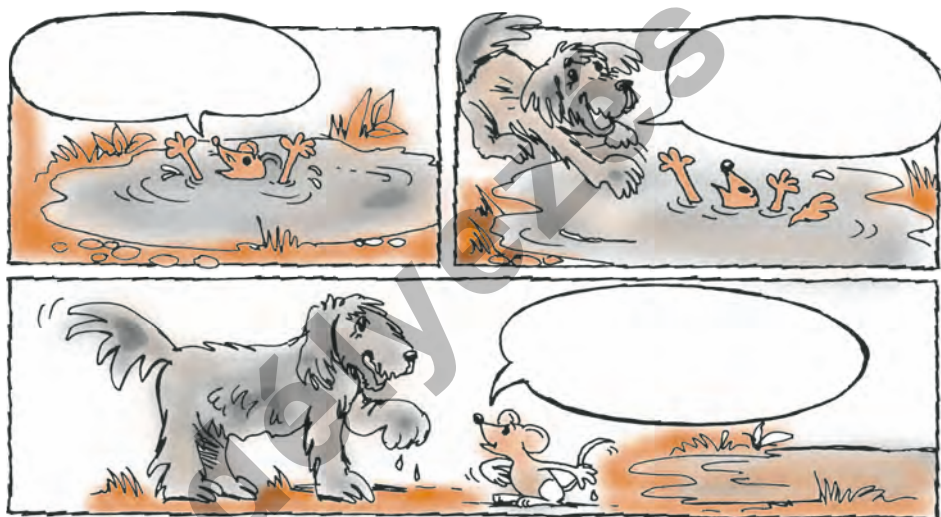
.....

.....

.....

.....

3. Scrieți ce credeți că spun personajele din imagini:

4. Descrieți întâmplarea din imaginile de mai sus. Puneți-i titlul:
Câinele și șoricelul.

.....

.....

.....

.....

.....

Pungața cu doi bani

1. Citiți cu atenție povestea *Pungața cu doi bani*, apoi răspundeți la întrebări:

– Cum încep poveștile în limba română?

.....

.....

.....

.....

– Despre ce păsări de curte este vorba în poveste?

.....

– Numiți personajele care apar în poveste!

.....

– Unde a plecat cocoșul moșului?

.....

– Ce a găsit el în mijlocul drumului?

.....

– Cu cine s-a întâlnit cocoșul în drum spre casă?

.....

– Ce a poruncit boierul, vizitiului?

.....

– Cu ce cuvinte a cerut cocoșul pungața cu doi bani înapoi?

.....

– În ce locuri l-a aruncat boierul pe cocoș?

.....

– Ce a făcut cocoșul în fântână?

.....

– Ce a făcut cocoșul în cuptor?

.....

– Ce a făcut cocoșul în cireada de vaci?

.....

– Ce a făcut cocoșul în cămara cu galbeni?

.....

– Unde a dus cocoșul bogățiile boierului?

.....

– Ce a făcut baba cu găina ei?

.....

– Găina a găsit și ea o punguță cu doi bani?

.....

– Baba s-a bucurat de mărgică? Ce s-a întâmplat cu găina babei?

.....

– Ce au făcut moșul și cocoșul?

.....

– Cu ce versuri se sfîrșesc poveștile românești?

.....

– Cine a scris această poveste?

.....

– Ce știți despre scriitorul Ion Creangă?

.....

.....

.....

2. Subliniați zece cuvinte noi din povestea *Punguța cu doi bani*. Căutați-le în vocabularul român-maghiar de la sfîrșitul manualului. Alcătuiți cu fiecare cîte o propoziție.

.....

.....

.....

.....

3. Alcătuiți cîte o propoziție cu următoarele expresii:

nedélyezés

4. Completați următoarea definiție:

44

Pronumele

1. Citiți dialogul. Subliniați pronumele.

- Bună! Voi cine sunteți?
- Noi suntem spiriduși. Pe mine mă cheamă Prisnel, iar acesta este prietenul meu Măzărel. Dar dumneata cine ești?
- Eu sunt gîsca cea deșteaptă și mă cheamă Gîri-Gîri.
- Ne pare bine de cunoștință!

2. Scrieți un dialog cu titlul: „Noul coleg de clasă”. Faceți cunoștință.

Folosiți următoarele pronume personale:
eu, tu, noi, el, ea

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Înlocuiți substantivele subliniate cu pronume personale:

- Prisnel este subțire și foarte sprinten.
- Florică a găsit o mărgică.
- Prisnel și Măzărel sînt prieteni buni.
- Furnica și albina sînt harnice.
- Primarul are o trăsură.
- Animalele sînt flămînde.
- Eu și Dan mînăm caii.
- Tu și Dana citiți o poveste.

4. Înlocuiți substantivele subliniate cu pronumele personale de politețe:

- a) Moșul bate cocoșul.
Boierul are un cal negru.
Mătușa scoate apă din fântână.
Domnii și doamnele au umblat cu trăsură.
- b) Doamna profesoară ne corectează tezele.
Domnul director vorbește cu părinții.
Domnișoara secretară lucrează cu calculator.
Domnii profesori se ocupă de problemele școlii.
- c) Tu ce faci aici?
Voi unde călătoriți?
Ei ce cumpără?
Ele unde sînt?

Atenție!

Pronumele personale pot fi întrebuințate și astfel:

pe mine mă
pe tine te
pe el îl
pe ea o
pe noi ne
pe voi vă
pe ei îi
pe ele le

Pe mine mă cheamă Sandu.
Pe tine te interesează sportul.
Pe el îl cunosc bine.
Pe ea o văd mereu.
Pe noi ne întreabă toți.
Pe voi vă ascultă cu atenție.
Pe ei îi așteptăm în vizită.
Pe ele le trimitem la bibliotecă.

5. Continuați completînd cu pronumele care se potrivesc în propozițiile de mai jos. În dreapta specificați persoana și numărul pronumelui după model:

<i>Pe mine mă bate măr.</i>	<i>(pers. I, sg.)</i>
Pe tine ____ trimite în lume.	(_____)
Pe el ____ prinde vizitiul.	(_____)
Pe ea ____ aruncă în fîntînă.	(_____)
Pe noi ____ așteaptă în parc.	(_____)
Pe voi ____ duce la circ.	(_____)
Pe ei ____ cunoaștem bine.	(_____)
Pe ele ____ căutăm în oraș.	(_____)

6. Completați propozițiile, după model:

<i>– ne strigă, nu pe Mircea.</i>	<i>Pe noi ne strigă, nu pe Mircea.</i>
– ne caută, nu pe profesori.	
– le ascultă, nu pe doctori.	
– te întreabă, nu pe ceilalți.	
– mă invită, nu pe vecini.	
– îi fotografiază, nu pe fete.	
– îl sună, nu pe bunica.	
– o cheamă la teatru, nu pe Ana.	
– vă sfătuiește, nu pe rudele sale.	

7. Completați cu pronumele potrivit, după model:

____întreabă pe voi?	<i>Vă întreabă pe voi?</i>
____iubești pe ei?	____duce pe tine?
____sună pe mine?	____învață pe ea?
____invită pe ele?	____trimite pe el?
____deranjează pe noi?	____cunoaște pe voi?

8. Înlocuiți substantivele subliniate cu pronumele personale potrivite, după model:

O întreabă pe mama.

O întreabă pe ea.

Îl conduci pe bunicul.

.....

Le așteptăm pe mătuși.

.....

Îi cunoașteți pe vînători.

.....

O ascult pe Mihaela.

.....

Îl căutați pe Toader.

.....

Le invităm pe Dora și pe Liliana.

.....

Îi trimiți pe Barbu și pe Ștefan.

.....

Îi rogi pe Alina și pe Vasile.

.....

9. Transformați după model:

Îl aștept pe Marcel.

Nu îl aștept.

Nu-l aștept.

O întreb pe bunica.

Nu o întreb.

N-o întreb.

Îi caut toată ziua.

Nu îi caut.

Nu-i caut.

Îl salut pe vecinul.

.....

.....

Îl ascult și pe el.

.....

.....

Îi fotografiez pe amîndoi.

.....

.....

Îi văd zilnic.

.....

.....

O îmbracă mama frumos.

.....

.....

O văd pe stradă.

.....

.....

10. Subliniați cu o linie pronumele personale și cu două linii pronumele demonstrative din următoarele propoziții.

Noi jucăm fotbal. Acela joacă tenis. Eu am o minge de baschet. Acea înoată. Ele fac gimnastică. Acesta învinge la tenis de masă. Tu câștigi campionatul. Aceia au o echipă de handbal. Voi aveți meci. Acelea au câștigat cu doi la zero. Ea este patinatoare.

11. Înlocuiți pronumele personale cu pronumele demonstrativ de apropiere, după model:

El merge la concert.

Acesta merge la concert.

El cumpără o minge.

.....

Ea citește un roman.

.....

Ei scriu după dictare.

.....

Ele răspund la întrebări.

.....

El și ea completează propoziții.

.....

Ei și ele învață poezia pe de rost.

.....

12. Înlocuiți pronumele demonstrative de apropiere cu cele de depărtare:

a) Acesta râde.

.....

Aceasta plînge.

.....

Aceștia suferă.

.....

Acestea visează.

.....

b) Ce caută acesta?

.....

Cum se numește aceasta?

.....

Unde călătoresc aceștia?

.....

Unde se întorc acestea?

.....

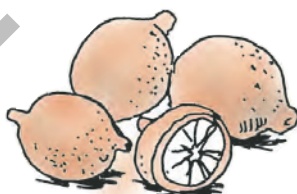
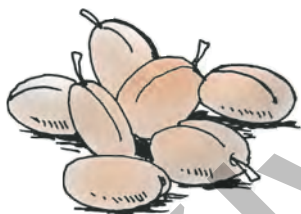
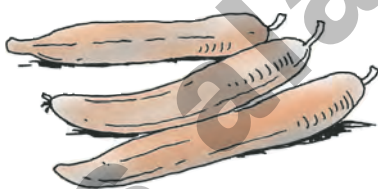
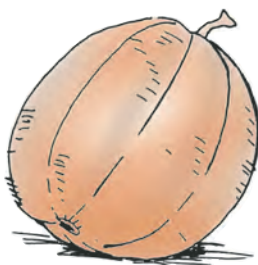
13. Alcătuiți propoziții despre obiectele din imagini urmînd modelul:

Acesta este un măr.

Acesta este un strugure.

14. Înlocuiți substantivele subliniate cu cîte un pronume demonstrativ.

Cămașa este a muncitorului.

Halatul este al doctorului.

Cizmele sînt ale pescarului.

Sacoul este al inginerului.

Paltoanele sînt ale bibliotecarelor.

Rochiile sînt ale croitoreselelor.

Pantalonii sînt ai zugravului.

Șorțurile sînt ale bucătăreselor.

Pălăria este a vînătorului.

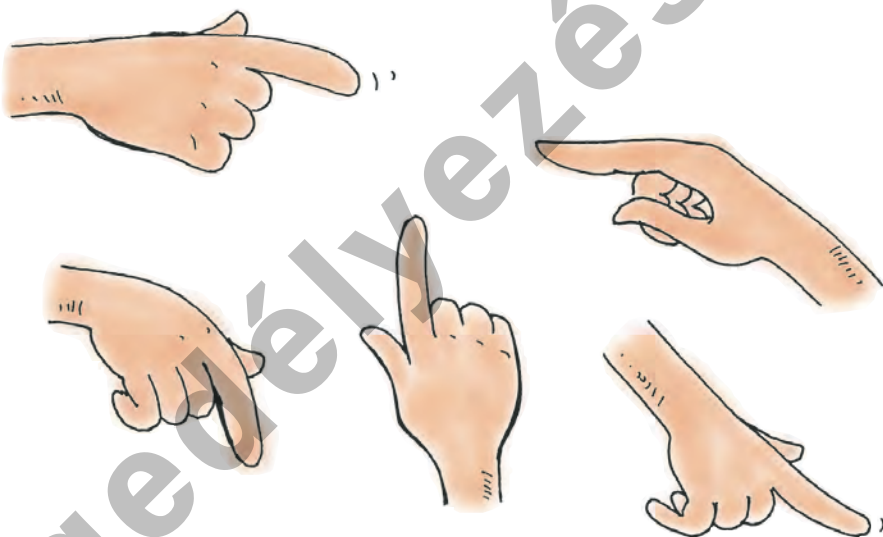
Căciulile sînt ale șoferilor.

15. Completați definițiile de mai jos:

Cuvîntul care ține locul unui substantiv se numește

Pronumele personal este

.....este pronumele care arată apropierea sau îndepărtarea.

Să stăm de vorbă!

La primarul Mușinoi

1. Citiți pe roluri poezia *La primarul Mușinoi*.

2. Răspundeți în scris la următoarele întrebări:

– Care animale sînt personajele poeziei?

.....

– În ce anotimp se petrece întîmplarea?

.....

– Cum se numește satul animalelor?

.....

– De ce e plină de nervi și de mînie domnișoara Mica-furnica?

.....

– Primarul Mușinoi este un bun gospodar?

.....

– Cum arată satul Mușuroi cînd plouă?

.....

– Ce fel de animal este primarul? Unde trăiește acest animal?

.....

– Ce eveniment va avea loc la vară în satul Mușuroi?

.....

– Sătenii vor vota din nou cu Mușinoi?

.....

– Cine este primarul în localitatea voastră?

.....

– Ce lucruri bune a făcut?

.....

3. Alcătuiți câte o propoziție cu următoarele cuvinte și expresii:

n-are frică de nimeni
toamnă ploioasă
plin de nervi
plin de mînie
în zadar
persoană importantă
n-am ce face
îmi convine
îți dau o veste
votază cu... ..

4. Alcătuiți propoziții cu următoarele formule, după model:

Domnule președinte, cînd începe conferința?

domnule primar, domnule profesor, domnișoara secretară, doamna
directoare, domnilor doctori, doamnelor învățătoare.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Scrieți o compunere cu titlul *Satul/Orașul meu*. Întrebările vă ajută:

- Cum se numește satul/orașul tău?
- În care județ se află localitatea ta?
- Câți locuitori are? Ce naționalitate au ei?
- Ce limbă se vorbește în localitatea ta?
- Ce instituții sînt în satul/orașul tău? (primărie, școală generală, liceu, bibliotecă, muzeu, dispensar, spital, gară, cinematograf, casă de cultură, biserică)
- Cum sînt străzile? Sînt trotuare? Dar canalizare aveți?
- Îți place să locuiești aici? De ce?

ingedélyezés

Ce te legeni...

1. Citiți poezia *Ce te legeni...* de Mihai Eminescu, apoi răspundeți la următoarele întrebări:

– Despre care anotimp este vorba în poezie?

.....

– Cu cine poartă un dialog poetul?

.....

– Alegeți cuvintele și expresiile care se referă la anotimpul toamna.

.....

.....

.....

– Aceasta este o poezie veselă sau tristă? De ce este trist codrul?

.....

– Ce știți despre Mihai Eminescu?

.....

.....

.....

.....

2. Alcătuiți propoziții cu următoarele cuvinte și expresii:

se leagănă

vremea trece

bate vântul

ziua scade

noaptea crește

stol de păsări

pe rînd

veřejnit

singurel

3. Învățați poezia pe de rost!

4. Alcătuiți o compunere cu titlul *Toamna*. Folosiți cuvinte și expresii din poezia *Ce te legeni...*

igedélyezés

5. Citiți cu atenție poezia următoare:

Sfârșit de toamnă

Oaspeții caselor noastre, cocostîrci și rîndunele,
Părăsit-au a lor cuiburi și-au fugit de zile rele;
Cîrdurile de cucoare, înșirîndu-se-n lung zbor,
Pribegit-au urmărite de al nostru jalnic dor.

Vesela verde cîmpie acu-i tristă, veștezeită,
Lunca, bătută de brumă, acum pare ruginită;
Frunzele-i cad, zbor în aer, și de crengi se dezlipesc
Ca frumoasele iluzii dintr-un suflet omenesc.

Din tuspaturu părți a lumii se ridică-nalt pe ceruri,
Ca balaure din poveste, nouri negri plini de geruri.
Soarele iubit s-ascunde, iar pe sub grozavii nori
Trece-un cîrd de corbi iernatici prin văzduh croncănitori.

Ziua scade: iarna, vine, vine pe crivăț călare!
Vîntul șuieră prin hornuri răsîndind înfiorare.
Boii rag, caii rânchează, cîinii latră la un loc,
Omul, trist, cade pe gînduri și s-apropie de foc.

(Vasile Alecsandri)

6. Alcătuiți propoziții cu următoarele cuvinte:

cocostîrc
rîndunică
cuib
cocor
corb
bou
cal
cîine

7. Răspundeți!

– Câte versuri are poezia *Sfârșit de toamnă*?

.....

– Câte strofe are poezia?

.....

– Câte versuri are fiecare strofă?

.....

– Scrieți cuvintele care rimează două câte două:

rîndunele-rele

.....

.....

.....

.....

8. Învățați pe de rost ultima strofă a poeziei.

Adjectivul

1. Subliniați cu o linie substantivele și cu două linii adjectivele din următoarele propoziții:

Iarna aduce nopți lungi și zile scurte. Zăpada argintie a acoperit câmpia veselă. Nori negri trec pe cerul fumuriu. Soarele iubit se ascunde în ceața deasă. Corbi croncănitori zboară printre copacii goi.

2. Legați adjectivele de substantivele cu care se acordă:

a) măr	galben	b) pâine	gustoasă
strugure	zemoasă	corn	verde
pepene	acără	ciorbă	albă
piersică	roșu	mazăre	sărat
lămâie	copt	miere	dulce

3. Treceți la plural perechile obținute la exercițiul 2:

a)	b)
.....	
.....	
.....	
.....	

4. Formați adjective din substantivele următoare cu ajutorul sufixului – *iu*:

argint –	trandafir –
aur –	pământ –
fum –	cenușă –
rugină –	sînge –

5. Formați adjective din următoarele substantive:

simpatie - tinerețe -
prietenie - bătrânețe -
fericire - tristețe -
bucurie - frumusețe -

6. Completați după model:

Nu sînt nefericit. Sînt fericit. Și prietenii mei sînt fericiți.

a, Nu sînt neatent.

Nu sînt nepoliticos.

Sînt

Sînt

Și prietenii mei sînt

Și prietenii mei sînt

Nu sînt nerăbdător.

Nu sînt necivilizat.

Sînt

Sînt

Și prietenii mei sînt

Și prietenii mei sînt

b, Nu sînt trist.

Nu sînt rău.

Sînt

Sînt

Și colegii mei sînt

Și colegii mei sînt

Nu sînt gras.

Nu sînt scund.

Sînt

Sînt

Și părinții mei sînt

Și părinții mei sînt

Nu sînt blond.

Nu sînt vorbăreț.

Sînt

Sînt

Și frații mei sînt

Și frații mei sînt

7. Alegeți din paranteză adjectivul potrivit:

- Sandu are calculator (nou, nouă, noi)
Calculatorul are multe butoane (mic, mică, mici)
Monitorul este o piesă foarte (important, importantă, importanți, importante)
Lucrînd la calculator Sandu poartă ochelari.
(special, specială, speciali, speciale)
Cu mausul caută și niște jocuri (interesant, interesantă, interesanți, interesante)

8. Acordați adjectivele din paranteză cu substantivele subliniate:

- a) Limba română e de origine (latin)
Vocabularul limbii române este foarte (bogat)
Dicționarul e o carte (gros)
Mîine vremea va fi (umed, rece)
La sfîrșitul săptămîinii e posibilă o încălzire (ușor)
- b) Geta are o bluză (roz)
Alina îmbracă un palton și mănuși
..... (maro, mov)
Marcel poartă șapcă și fular
..... (gri, bej)
Băieții poartă pantofi sau (maro, gri)
Fetelor le plac și sandalele (lila)
- c) Papanașii se prăjesc în ulei (fierbinte)
Bunica face din pește o ciorbă (gustos)
Grătarul este o mîncare (românesc)
După masă mîncăm și niște prăjituri (dulce)
Eu prefer o ciocolată (mic)

9. Completați cu un adjectiv potrivit:

Cîinele a prins un iepure

Apartamentul are un perete

Fata are un nume

Am primit în dar o minge

Omul are o frunte

La grădina zoologică am văzut o vulpe

10. Alegeți adjectivele din versurile despre Prisnel și Măzărel de la lecția *Vocabularul limbii române* și scrieți-le mai jos:

Prisnel

Măzărel

.....

.....

.....

.....

11. Alcătuiți o compunere cu titlul „Prietenul meu” sau „Prietena mea” folosind și adjectivele următoare.

Prietenul meu / Prietena mea

înalt(ă) – scund(ă)

slab(ă) – plin(ă)

brunet(ă) – blond(ă)

zgîrcit(ă) – darnic(ă)

scurt(ă) – lung(ă)

leneș(ă) – harnic(ă)

bun(ă) – rău(re)

vesel(ă) – trist(ă)

modest(ă) – lăudăros(oasă)

vorbăreț(eață) – tăcut(ă)

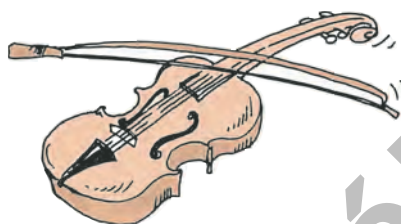
12. Alegeți adjectivul potrivit pentru următoarele expresii:

a) e ca laptele	b) e cât un munte.
e ca mierea	e cât un purice.
e ca oțetul	e cât o zi de post
e ca fierul	e rupt din soare.
e ca focul	e tras prin inel.

(tare, roșu, alb, acru, dulce) (zvelt, lung, mare, frumos, mic)

13. Citiți cu atenție descrierea următoarelor instrumente muzicale:

Vioara

Este un instrument muzical cu coarde. Este un instrument vechi, inventat în urmă cu mai bine de patru sute de ani. Are patru coarde subțiri pe care se cântă cu un arcuș lung.

Cu vioara se cântă și muzică populară și muzică clasică.

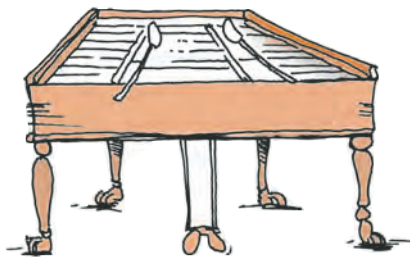
Chitara

Chitara este un instrument muzical mai nou. Chitara este foarte îndrăgită de tineri.

Are șase coarde. Chitara scoate sunete prin ciupirea coardelor. La chitara electrică se cântă mai ales muzică ușoară.

Țambalul

Este un instrument muzical cu multe coarde lungi. Coardele scot sunete prin lovirea cu două ciocănele speciale. La țambal se cântă mai ales muzică populară.

- Subliniați adjectivele din textele de mai sus.
- Comparați cele trei instrumente muzicale, alcătuind propoziții în care adjectivele subliniate să fie la diferite grade de comparație.

Model: Vioara e mai veche decât chitara.

.....

.....

.....

.....

.....

14. Completați următoarele definiții:

Adjectivul este cuvântul care exprimă

Adjectivul se în

cu pe care îl însoțește.

Adjectivul are trei

Să stăm de vorbă!

Măzărel e înțelept!
Prisnel e isteț!

1. Copiați mai jos toate proverbele întâlnite în dialogul *Măzărel e înțelept*.

.....

.....

.....

.....

.....

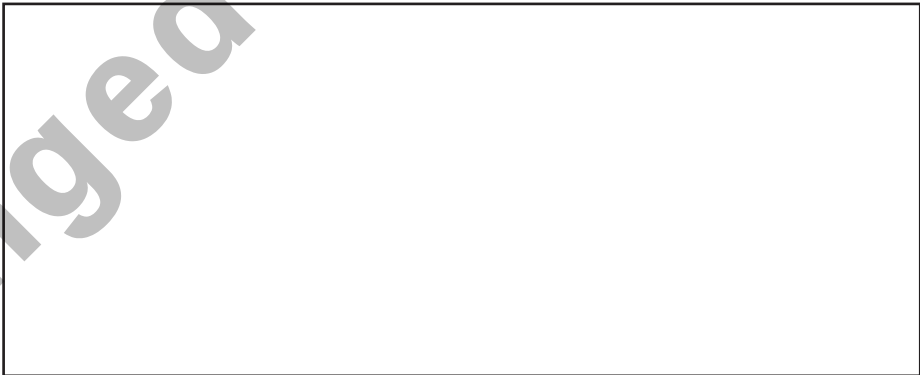
.....

.....

.....

2. Alegeți cinci proverbe din cele de mai sus și învățați-le pe de rost.

3. Desenează o ilustrație pentru proverbul tău preferat. Roagă-l pe colegul de bancă să ghicească despre care proverb este vorba, apoi scrie proverbul sub desen.

.....

4. Copiați mai jos trei ghicitori din dialogul *Prisnel e isteț*. Învățați-le pe de rost.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ghici, ghicitoarea mea!

Chitara are șase

Anul are patru

La o mână avem cinci

Căruța are patru

Buburuza are șapte

Domnu' Trandafir

1. Citiți lectura apoi răspundeți la următoarele întrebări:

– Cine a fost Domnu' Trandafir?

.....

– Ce i-a învățat el pe elevi?

.....

– Ce povești le citea învățătorul copiilor?

.....

– Învățătorul se supăra des?

.....

– Ce vorbe spunea el când se supăra?

.....

2. Mihail Sadoveanu face portretul învățătorului său. Completați propozițiile cu expresiile din text:

Era un om

Era puțin

Avea ochii foarte

De sub mustața se arătau niște

....., cu

Vorbea și înălța

Ne privea, cu un

Era foarte

Îi era drag să Parcă eram

3. Completați definiția următoare:

Portretul este

.....

4. Citiți următoarea poezie:

Mama

Mama mea-i frumoasă,
tînăra și bună,
zîmbește și plînge
cu mine-mpreună.

Mama mă ia-n brațe
și basme îmi spune,
nimeni ca ea nu e
mai darnică-n lume.

Pe mama o doare
cînd duios mă ceartă,
dar ca-ntotdeauna
blînd, totuși, mă iartă.

Nu mai vreau s-o supăr,
doar s-o-nveselesc
și să-i spun întruna
ce mult o iubesc.

Lucia Borza

5. Răspundeți:

– Cui îi face un portret autoarea Lucia Borza?

.....

– Care sînt adjectivele folosite în acest portret?

.....

– Ce ne povestește mama?

.....

– Ce îi spun copiii mamei?

.....

6. Învățați pe de rost poezia *Mama mea*, de Lucia Borza.

7. Lipiți în ramă fotografia mamei voastre.

Scrieți o compunere cu titlul *Mama mea*.

Pentru portretul mamei folosiți și cuvinte, expresii din poezie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

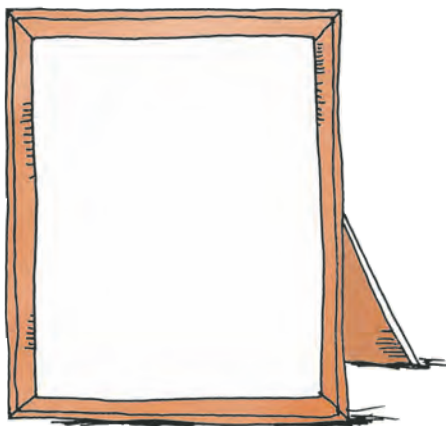
.....

.....

.....

.....

.....

Verbul (I)

Timpul prezent

1. Alegeți verbele la timpul prezent din lecturile „Bicicleta I-II” și scrieți-le mai jos:

.....
.....
.....

2. Legați între ele verbele cu același înțeles:

a) a afla	a socoti	b) a munci	a primi
a alerga	a găsi	a căpăta	a lucra
a calcula	a fugi	a cădea	a pica

3. Legați între ele verbele cu înțeles opus:

a) a șopti	a deschide	b) a cumpăra	a tăcea
a veni	a găsi	a porni	a duce
a umbla	a striga	a aduce	a opri
a închide	a sta	a vorbi	a plînge
a căuta	a merge	a rîde	a vinde

4. Alcătuiți propoziții cu verbele de la exercițiul 3, la persoana și numărul potrivit:

a cumpăra (pers. a II-a, pl.)	–	Voi cumpărați bomboane.
a vinde (pers. I., sg.)	–	
a striga (pers. III-a, pl.)	–	
a tăcea (pers. I., pl.)	–	
a porni (pers. a II-a, sg.)	–	
a opri (pers. a III-a, sg.)	–	
a rîde (pers. a III-a, pl.)	–	
a plînge (pers. I., pl.)	–	

5. Formați verbe la infinitiv, după model. Folosiți dicționarul!

vorbă a vorbi telefon a telefona

strop desen mîncare

poveste vis probă

poză lucru cîntare

muncă formare completare

6. Completați propozițiile cu verbele din paranteză, la numărul și persoana potrivite.

Prisnel..... foarte repede. (a vorbi) Prisnel vorbește foarte repede.

Eu mușcatele. (a stropi)

Păstorul oile. (a păzi)

Eu un castel. (a desena)

Tu de dimineață pînă seara. (a lucra)

Ursul brun miere. (a mînce)

Eu la țambal. (a cînta)

Bunicii în fiecare seară. (a povesti)

Voi. în grădină. (a munci)

Copiii lucruri frumoase. (a visa)

Elevii propoziții corecte. (a forma)

Noi niște pălării. (a proba)

Școlarii fișa de înscriere.(a completa)

7. Transformați după model:

Eu vreau un covrig sărat. Noi nu vrem. Ei vor?

Eu vreau un suc.

Eu mănînc un sandviș.

Eu lucrez și sîmbăta.

Eu umblu la teatru.

Eu citesc poezii.

Eu cobor la stația următoare.

Eu merg la film.

Eu aud zgomote din sertar.

Eu cînt cîntece populare

Eu am bani de buzunar.

8. Completați proverbele cu verbele din paranteză:

- a) Cine nu, nu
 Vorba dulce mult
 Buturuga mică carul mare.
 Leneșul mai mult
 Cine carte, patru ochi.
 (*știe, are, răstoarnă, lucrează, aduce, mănîncă, aleargă*)
- b) Nu haina pe om.
 Prietenul adevărat la nevoie
 Cine de dimineață departe
 Lupul își părul, dar năravul ba.
 Graba treaba.
 (*se cunoaște, se scoală, face, strică, ajunge, schimbă*)

9. Completați dialogurile:

- a) Vînzătoarea mă întreabă:
-?
 - O pîine și un cozonac, vă rog.
 -?
 - Nu, mulțumesc.
- b) Mama îl întreabă pe Ion:
-?
 - La film, cu prietenii.
 -?
 - Pe la ora opt.

c) Colegul meu de clasă îmi cere:

- ?
- Nici eu nu am.
- ?
- Cu mare plăcere.

d) Prietenul meu mă întreabă:

- ?
- La matematică am note mici.
- ?
- La germană sînt eminent.

10. Subliniați verbele din următoarele versuri:

„Doar izvoarele suspină,
Pe cînd codru negru tace;
Dorm și florile-n grădină –
Dormi în pace!”

(Mihai Eminescu – *Somnoroase păsărele*)

La ce timp sînt verbele subliniate?

.....

11. Completați definițiile următoare:

Cuvîntul care arată sau se numește **verb**.

Verbul își schimbă forma după

Verbul la **timpul prezent** arată că

.....

Să stăm de vorbă!

Un clopot povestește

1. Citiți lectura *Un clopot povestește*, apoi răspundeți la întrebări:

– Despre ce povestește clopotul bisericii din localitatea voastră?

.....

– Ce fel de eroi sînt sfinții?

.....

– Despre care sfinți ai auzit în familie?

.....

– Pe cine ocrotește Moș Nicolae?

.....

– Cînd este ziua Sfîntului Nicolae?

.....

– Cînd se sărbătorește Sfîntul Gheorghe?

.....

– Ce se spune despre Sfîntul Gheorghe?

.....

– Pe cine apără Sfîntul Gheorghe?

.....

– Ce fac ciobanii în ziua de Sfîntul Gheorghe? Dar feciorii?

.....

– În care anotimp, lună și zi este sărbătoarea Sfinților Petru și Pavel?

.....

– Ce cred oamenii despre Sfîntul Petru?

.....

– Ce spune legenda despre Sfîntul Ilie?

.....

– Cînd este ziua acestui Sfînt?

.....

– Cine este Sfînta Maria?

.....

– Pe cine apără și mîngîie ea?

.....

– Cînd sărbătorim ziua mamei Mîntuitorului?

.....

– Cum se salută românii de Paști?

.....

2. Învățați *Rugăciunea copiilor mici*.

3. Cum se salută credincioșii la Paști?

La Paști

1. Citiți poezia, apoi răspundeți la întrebări:

– Care este cea mai mare sărbătoare creștină a primăverii?

.....

– Ce alte sărbători creștine cunoașteți?

.....

– Ce sărbătoresc creștinii la Paști?

.....

– Ce obiceiuri se leagă de Sărbătoarea Învierii?

.....

– Ce știți despre George Coșbuc?

.....

.....

2. Copiați strofa în care este vorba despre primăvară. Învățați-o pe de rost.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Scrieți cinci nume de flori de primăvară. Alcătuiți cu ele propoziții.

.....

.....

.....

.....

Verbul (II)

Timpul trecut

1. Subliniați verbele la timpul trecut, forma de imperfect, din următoarele propoziții:

- a) Iosif și Maria străbăteau pustiul cu pruncul Iisus în brațe. Soarele ardea puternic. Pruncul dormea în brațele mamei. Obrazul lui era rumen. Maria plîngea încet.
- b) Un tată avea doi feciori. În fiecare zi le citea din Biblie. Trăiau în pace cu toată lumea.
Feciorii țineau cu tărie învățătura tatălui, nu o părăseau, o păzeau, căci această învățătură era viața lor. Ascultau pe părintele lor în toate. Împărțeau pâinea lor cu cel flămînd, îl adăposteau în casă pe cel sărman.

2. Transformați propozițiile, punînd verbele la imperfect:

Împăratul are trei feciori.

Soarele apune după deal.

Visez un îngeraș.

E pace în cer și pe pămînt.

Creștinii vin la biserică.

Clopotul povestește despre sfinți.

Vopsim ouă roșii.

Ochii pruncului sînt senini.

Spuneți o rugăciune.

Aștepți sărbătoarea numelui tău.

3. Alegeți verbele la imperfect din textul *Bicicleta III*.

.....

.....

4. Continuați propozițiile folosind verbe la imperfect:

- a) Când umblam la grădiniță,
Când eram în clasa întâi,
Când eram la bunici,
Când eram la munte,
- b) Când ai intrat în clasă, noi
Când mi-ai telefonat, eu
Când am coborât, voi
Când am deschis ușa, ea

5. Înlocuiți infinitivele cu formele de imperfect:

- Dacă tu îmi, eu te (a scrie, a aștepta)
Dacă el la ora cinci, pe noi ne la brutărie.
(a veni, a găsi)
Dacă te gros, nu (a se îmbrăca, a răci)
Dacă voi îl, el vă corect. (a întreba, a răspunde)

6. Alegeți verbele la trecut, forma de perfect compus din textul *Bicicleta IV*.

.....
.....
.....
.....

7. Transformați propozițiile de la exercițiul al 2-lea, punând verbele la perfectul compus.

.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Completați formele de perfect compus ale infinitivelor din paranteză:

După ce temele, la bibliotecă. (a termina, a merge) o carte despre instrumentele muzicale. (a căuta)

Biblioteca că este o enciclopedie cu titlul „Omul și muzica”. (a spune)

În enciclopedie multe date interesante. (a găsi)

9. Răspundeți folosind perfectul compus, după model:

Nu mănânci alune? Am mâncat deja.

Nu beți o apă minerală?

Nu cumpără un buchet de flori?

Nu trimit și ei o ilustrată părinților?

Nu spui o poezie?

Nu cântăm un cântec?

Nu cureți niște cartofi?

Nu pun și ei o coroană?

Nu telefonezi astăzi?

Nu sosește și Marcel?

Nu servești o prăjitură?

10. Scrieți mai jos verbele subliniate de la exercițiul 1 (a,b), apoi treceți-le la perfectul compus, după model:

a) *străbăteau* *au străbătut*

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

b)

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

11. Completați următoarele definiții:

Verbele la **timpul trecut** arată că

Formele timpului trecut sînt:

Imperfectul poate exprima

Perfectul compus exprimă

David și Goliat

1. Citiți cu atenție povestirea biblică *David și Goliat*. Răspundeți la următoarele întrebări:

– Cine era copilul David? Cu ce se ocupa el?

.....
.....

– Cum era David?

.....
.....

– La ce instrument muzical cânta el?

.....
.....

– Unde erau frații mai mari ai lui David?

.....
.....

– Ce le-a dus David războinicilor?

.....
.....

– Ce obiecte și-a luat cu el?

.....
.....

– Cine era cel mai puternic filistean? Cum era Goliat?

.....
.....

– De ce se temeau de Goliat războinicii împăratului Saul?

.....
.....

– De ce nu s-a îmbrăcat David cu armura împăratului?

.....
.....

– Cu ce arme a plecat David la luptă?

.....
.....

– Ce arme avea Goliat?

.....
.....

– În numele cui s-a luptat David? Cu ce mîntuiește Dumnezeu?

.....

– Cu ce l-a învins David pe Goliat?

.....

– Ce este Biblia?

.....

– Din câte părți este alcătuită Biblia?

.....

– Ce prezintă Noul Testament?

.....

2. Alegeți din text cuvintele și expresiile care alcătuiesc portretul lui David și al lui Goliat. Scrieți-le mai jos:

David

Goliat

.....
.....
.....
.....
.....

3. Completați propozițiile cu expresia potrivită:

Davidturmele tatălui său.

Împăratul Saul de talentul lui David.

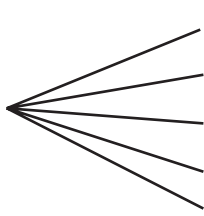
Lumea că Dumnezeu îl ocrotește pe David.

David pe câmpul de luptă.

Goliat era un filistean

(a ajuns cu bine, s-a minunat, avea în grijă, băga de seamă, rău la suflet)

4. Alcătuiți propoziții cu următoarele expresii:

trage cu		praștia	
		pușca	
		pistolul	
		arma	
		tunul	

Verbul (III)

Timpul viitor

1. Subliniați verbele la viitor din următoarele propoziții:

Vom merge la piață. Vom cumpăra zarzavat și vom face o ciorbă. Vom pregăti și o friptură. Bunica va coace și un cozonac. Bunicul va aduce din pivniță o sticlă de vin roșu. Mama va aranja masa frumos. Eu voi pune flori pe masă. Vor sosi oaspeții. Unchiul va veni cu motocicleta. Mătușa va aduce și câinele. Câinele va alerga după pisica noastră. Eu voi cânta la pian. Tata și unchiul vor spune glume. Vom vorbi, ne vom distra până seara. Sper că va fi o sărbătoare frumoasă, căci părinții mei vor aniversa douăzeci de ani de la căsătorie.

2. Puneți infinitivele din paranteze la timpul viitor:

La circ, noi cu gura până la urechi. (a râde)
Clovnul cu lacrimi de crocodil. (a plînge)
Toți spectatorii programul cu lei cu sufletul la gură.
(a aștepta)
Caii dresați în două picioare. (a umbla)
Acrobații salturi cu un curaj orb. (a face)
Noi emoții mari. (a avea)
Toată lumea minute în șir. (a aplauda)

3. Puneți la viitor verbele din următoarele propoziții:

- a) Intru în clasă. Deschid manualul. Deschid și caietul. Citesc poezia. Copiez două strofe în caiet. Subliniez verbele. Învăț poezia pe de rost. Ies la tablă. Șterg tabla cu buretele. Vine recreația. Ies în curte.

.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b) Sînteți membri în cor. Cîntați foarte frumos. Mergeți cu corul în turneu. Cunoașteți multe cîntece. Spectatorii sînt mulțumiți. Ei aplaudă fericiți.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- c) Sanda merge la cinematograful. Cumpără bilet. Urmărește un film de aventuri. Filmul este interesant. Sanda ajunge acasă tîrziu.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Completați propozițiile, folosind verbe la viitor:

Mîine

Poimîine

Duminică

Marțea viitoare

La toamnă

În decembrie

Luna viitoare

La anul

Peste doi ani

În viitor

5. Completați definiția:

Verbele la **timpul viitor** arată că

.....

.....

.....

.....

Să stăm de vorbă!

Vom deveni cercetători

1. Citiți dialogul *Vom deveni cercetători*, apoi răspundeți la întrebări:

– Măzărel a fost într-o excursie adevărată?

– Despre ce a citit el pe Internet?

– Dar Prisnel despre ce a citit pe Internet?

– Ce va deveni Prisnel? Ce va face el?

– Scrieți, ce ați aflat despre pinguini?

– Ce știe Măzărel despre peșteri?

– Cum se numesc cercetătorii peșterilor?

– Despre care peșteri din România ați citit?

– Ce au descoperit speologii în peștera Muierilor? Dar în peștera Cuciulat?

– Cu cine vor să semene Prisnel și Măzărel?

2. Alcătuiți propoziții cu următoarele cuvinte și expresii:

film documentar
pasăre de apă
peșteră
speolog
oameni primitivi
cercetător
om de știință
Polul Sud

3. Scrieți o compunere cu titlul *Vom deveni speologi*. Folosiți-vă de imaginea alăturată și de cuvintele și expresiile din text.

4. Căutați pe harta României județul Sălaj, județul Vâlcea și munții Carpați.

Un român la Polul Sud: Emil Racoviță

1. Citiți lecția, apoi răspundeți la întrebări:

– Când și unde s-a născut Emil Racoviță?

.....

– Ce au dorit părinții săi?

.....

– Cine a fost învățătorul său?

.....

– Care erau pasiunile tânărului Racoviță?

.....

– În ce oraș a studiat el?

.....

– Unde a plecat Emil Racoviță cu alți cercetători?

.....

– Cu ce au plecat ei spre Polul Sud? Cum se numea vaporul?

.....

– Cât timp a rămas echipa de cercetători la pol?

.....

– De ce sînt puține viețuitoare în Antarctica?

.....

– Ce plante și ce animale rezistă între ghețuri?

.....

– Ce a înființat Emil Racoviță la Cluj?

.....

Adverbul

1. Căutați perechea cu înțeles contrar a următoarelor adverbe:

acum - departe - frumos -
devreme - sus - bine -
ziua - acolo - încet -
odată - înainte - astfel -
(niciodată, târziu, atunci, noaptea, jos, înapoi, aici, urât, aproape, repede, altfel, rău)

2. Alegeți adverbele din următoarele proverbe:

Cine se scoală de dimineață departe ajunge.
Ce poți face azi nu lăsa pe mâine.
Lauda de sine nu miroase a bine.
Mătura nouă mătură bine.
Încet, încet departe ajungi.
.....

3. Completați propozițiile cu adverbele potrivite:

a) Ține-te să nu cazi!

Închide ușa să nu intre cățelul!

Vorbește mai că nu te înțeleg!

Îmbracă-te mai să nu răcești!

(tare, repede, bine, cald)

b) Bunicii trăiesc de noi.

..... aștept vacanța să-i văd.

..... nu mă simt așa de bine ca la ei.

Între munți, în vale, e mare liniște.

(jos, abia, nicăieri, departe)

c) Vasile stă de școală.

..... el întârzie de la școală.

Vasile învață și cîntă la trompetă.

..... a învățat un cîntec nou.

(din cînd în cînd, bine, aseară, aproape, frumos)

4. Formați adverbe din adjectivele de mai jos cu ajutorul terminației – ește, după model:

bătrînesc

bătrînește

omenesc

românesc

domnesc

bărbătesc

sufletesc

frățesc

5. Legați cu o linie locuțiunile adverbiale de la punctul a) cu adverbele cu același înțeles de la punctul b).

a) la doi pași

b) repede

cînd și cînd

afară

cît ai bate din palme

aproape

sub cerul liber

cîteodată

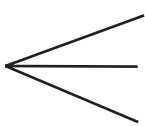
6. Scrieți cîte o propoziție cu locuțiunile adverbiale de la exercițiul 5 a).

.....
.....
.....
.....

7. Subliniați în textul de mai jos adverbele și le grupați după felul lor.

Primăvara facem curățenie pentru Paști. Luni vom curăța bine toate covoarele. Marți vom spăla geamurile. Miercuri ne vom scula

devreme și vom face prăjituri, apoi vom merge la cumpărături. În Vinerea Mare toată ziua vom posti. Duminica dis-de-dimineață vom merge cu toții la biserică.

Adverbe de loc:
de timp:
de mod:

8. Formați gradele de comparație ale adverbelor următoare:

a) încet
tare
vesel
sus

b) Scrieți câte o propoziție cu adverbele de la punctul a):

.....
.....
.....
.....

9. Completați definițiile de mai jos:

Adverbul arată

Adverbele pot fi: a)

b)

c)

Adverbele au trei

.....

Să stăm de vorbă!

Cum ajungem la Arcul de Triumf?

1. Citiți dialogul și răspundeți la întrebări:

– În care oraș sînt Prisnel și Măzărel?

.....

– Cu ce călătoresc?

.....

– La care stație coboară din metrou?

.....

– Cunosce ei drumul spre Arcul de Triumf?

.....

– Ce îi ajută să se orienteze?

.....

– Ce au citit în ghidul turistic despre București? Care râu îl străbate?

.....

– La câți kilometri se află de Dunăre?

.....

– La ce distanță se află orașul de Munții Carpați? Dar de Marea Neagră?

.....

.....

– În ce an apare numele orașului într-un document?

.....

– Despre ce mai citesc ei în ghidul orașului?

.....

– Cum ajung prietenii noștri turiști la Arcul de Triumf?

.....

2. a) Citiți următorul dialog:

La biroul de informații

- Spuneți-mi, vă rog, cum pot ajunge de la Giula la București?
- Cel mai ușor e să călătoriți cu trenul. Aveți un accelerat la ora șaisprezece și patruzeci și opt de minute spre Bichișciaba. Acolo schimbați trenul. La ora optsprezece aveți un tren eurocity spre București. În ziua următoare, dimineața la ora șapte și treizeci de minute, ajungeți în Gara de Nord din București.
- Mulțumesc.

b) Alcătuiți și voi un astfel de dialog. Cuvintele și expresiile de mai jos vă ajută:

Vreți să-mi spuneți...., coborâți, urcați, mergeți pe jos, nu e departe, stație, luați-o la dreapta, la stînga, mergeți tot înainte, întrebați, luați autobuzul nr. 6, luați un taxi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Legenda Bucureștiului

1. Citiți cu atenție lectura și răspundeți la întrebări:

- Ce spune legenda, ce era pe vremuri pe locul orașului de azi?
.....
- Ce apă curgea pe acolo?
.....
- Cine a ajuns pe pământul acela?
.....
- De ce s-a îndrăgostit ciobanul Bucur de acest câmp nesfârșit?
.....
- Ce s-a gândit ciobanul Bucur?
.....
- Ce și-a făcut prima dată Bucur? Ce a construit apoi?
.....
- Unde s-a ridicat orașul?
.....
- De unde și-a primit numele orașul București?
.....
- Unde se află azi Biserica lui Bucur? Cum arată biserica?
.....
- Ce apă curgătoare străbate azi Bucureștiul?
.....
- Câți locuitori are azi capitala României?
.....
- Ce este legenda?
.....
- Legenda conține adevărul istoric?
.....
- Ce legendă ați citit în manualul „A treia mea carte”? Ce titlu are?
.....

Nașterea Pământului (legendă din Aletea)

1. Citiți cu atenție lectura și răspundeți la întrebări:

– Cine sînt personajele legendei?

.....

– Cum trăiau Bunul și Răul?

.....

– Cum s-a făcut prima bucată de pămînt? Unde?

.....

– Ce s-a gîndit Răul?

.....

– Cum a vrut să-l nimicească pe Bunul?

.....

– Ce se întîmpla cu bucata de pămînt?

.....

– Cum fugea Răul?

.....

– Cum se nășteau rîurile și lacurile?

.....

– Din ce se făceau dealurile și munții?

.....

– Ce simțea Răul? Cum era el?

.....

– L-a putut nimici pe Bunul?

.....

– Ce i-a zis Bunul, Răului?

.....

– Ce spune legenda, ce fel de oameni trăiesc azi pe lume?

.....

Să stăm de vorbă!

La târgul de animale

1. Citiți dialogul lui Prisnel și Măzărel, apoi răspundeți la întrebări:

– Ce surpriză îi face Măzărel prietenului său? Unde îl duce?

.....

– Ce se întâmplă cu lanțul de la bicicleta lui Măzărel?

.....

– Ce face pisica vecinului?

.....

– Cum strunește caii omul cu căruța?

.....

– Care animale behăie? Care mehăie?

.....

– Ce face vaca? Dar măgarul?

.....

– Ce se aude din sectorul păsărilor?

.....

– Cum scapă băieții de curcan?

.....

– Tu ai fost vreodată la un târg de animale? Unde? Ce ai văzut acolo?

.....

.....

2. Alegeți din lectură interjecțiile și grupați-le în felul următor:

o chemare:

o senzație:

zgomote din natură:

sunete scoase de animale:

Gîri-gîri

1. Citiți poezia și răspundeți la întrebări:

– Cine este personajul principal al poeziei?

.....

– Unde trăiește gîsca?

.....

– Ce fel de animale mai trăiesc aici?

.....

– Cum este Gîri-gîri?

.....

– De ce o stimează celelalte animale?

.....

– Ce ar fi putut deveni gîsca?

.....

– Oare de unde îi vine numele?

.....

– Ce știi despre Tudor Arghezi?

.....

.....

2. Răspundeți:

– Cîte strofe are poezia?

.....

– Cîte versuri are o strofă?

.....

– Scoateți perechile de cuvinte care rimează:

.....

.....

.....

.....

3. Învățați pe de rost primele două strofe din poezia Gîri-gîri.

Numeralul

1. Scrieți cu litere următoarele numere cardinale:

0		11	
2		15	
5		21	
6		567	
100		14 698	
			

2. Numărați din doi în doi de la douăzeci pînă la patruzeci:

.....

.....

.....

.....

.....

3. Numărați din zece în zece de la o sută pînă la două sute:

.....

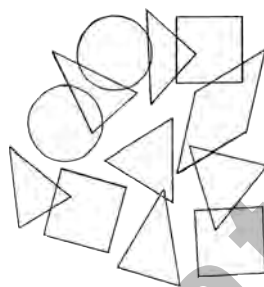
.....

.....

.....

.....

4. Răspundeți la întrebări:

Cîte bluze sînt aici? Cîți pescari sînt în imagine?

Cîte cercuri avem aici?

Cîte buline vezi pe bluză?

Cîte undițe are pescarul?

Cîte romburi avem?

Cîți nasturi sînt pe bluză?

Cîți pești a prins pescarul?

Cîte pătrate vezi?

Cîte buzunare are bluza?

Cîți solzi au peștișorii?

Cîte triunghiuri sînt aici?

5. Scrieți cu litere:

$$4 + 8 = 12$$

$$5 + 9 = 14$$

$$6 + 10 = 16$$

$$7 + 13 = 20$$

$$21 - 2 = 19$$

$$55 - 3 = 52$$

$$74 - 14 = 60$$

$$99 - 15 = 84$$

$$10 \times 10 = 100 \quad \dots\dots\dots$$

$$38 \times 30 = 1140 \quad \dots\dots\dots$$

$$100 \times 21 = 2100 \quad \dots\dots\dots$$

$$122 \times 34 = 4148 \quad \dots\dots\dots$$

$$100\ 000 : 10 = 10\ 000 \quad \dots\dots\dots$$

$$38\ 564 : 12 = 3\ 213 \quad \dots\dots\dots$$

$$11\ 322 : 6 = 1\ 887 \quad \dots\dots\dots$$

$$680 : 2 = 340 \quad \dots\dots\dots$$

6. Răspundeți în scris:

a) Cît e ceasul?

b) La ce oră?

a)

a)

a)

a)

b)

b)

b)

b)

7. Transcrieți anunțul. Scrieți numerele din text cu litere:

ANUNȚ
Firma de construcții
angajează
1 secretară
1 inginer
2 femei de derviciu
2 dulgheri
12 zidari
Informații la tel.:
06/40 482650

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. Citiți dialogul. Subliniați numerele ordinale:

- Spuneți-mi, vă rog, unde se găsește agenția de turism?
- Mergeți tot înainte. A doua stradă este strada Vișeuului. Acolo o luați la stînga, apoi pe prima la dreapta. Acolo, în al patrulea bloc pe stînga, la etajul al șaselea, este sediul agenției pe care o căutați.
- Mulțumesc.

9. Completați dialogurile cu numerele potrivite. Scrieți numerele din paranteză cu litere:

La piață

- Bună ziua!
- Bună ziua! Ce doriți?
- Cum dați roșiile?
- (120) forinți (1) kg.
- Dar castraveții?
- (85) forinți (1) kg.
- Dați-mi, vă rog (2) kg de roșii și (3) kg de castraveți.
- Pofțiți! de forinți, vă rog.
- Pofțiți. La revedere!

La gară

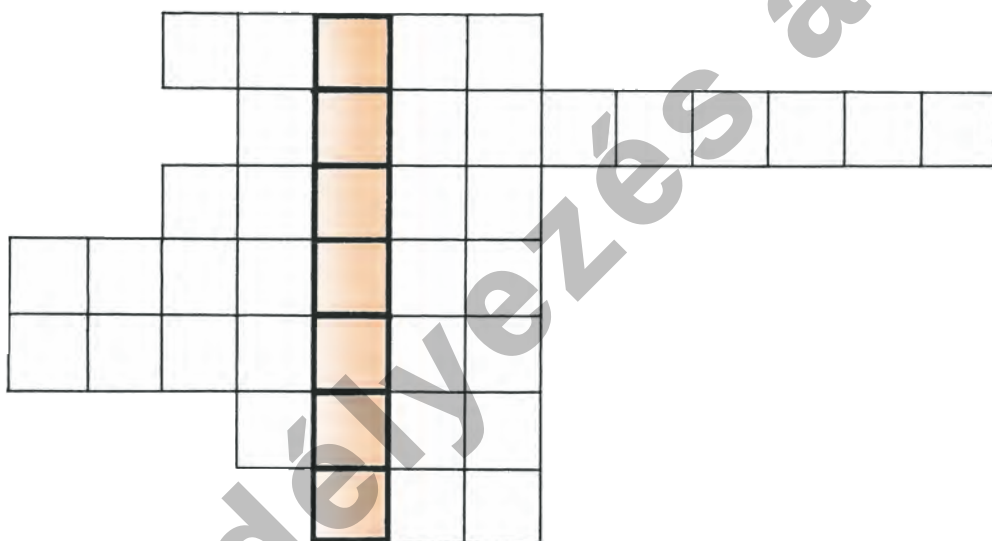
- Spuneți-mi, vă rog, la care linie sosește trenul personal dinspre Budapesta?
- Sosește la linia a (6), dar are (40) de minute întârziere.

*

- De la care linie pleacă trenul intercity spre Seghedin?
- De la linia (1).

10. Dezlegați rebusul:

1. tatăl mamei
2. are trei genuri
3. un român care ajunge general în America
4. învață la universitate
5. numele unui spiriduș
6. $3 + 3 = ?$
7. apă stătătoare

11. Completați definițiile:

Numeralul exprimă

Numeralul cardinal exprimă

Numeralul ordinal exprimă

Să stăm de vorbă!

Scrisoare din tabără

1. Citiți scrisoarea lui Prisnel și răspundeți la întrebări:

– Unde se află Prisnel?

.....

– Unde este el toată ziua?

.....

– Ce program va fi mâine la ștrand?

.....

– Prisnel se prezintă? Ce face chiar acum?

.....

– Cu ce date personale completează formularul?

.....

– Prin ce se deosebește Prisnel de ceilalți concurenți?

.....

– Ce crezi, îl primesc și pe el la concursul de înot? De ce?

.....

.....

2. Prezintă-te și tu la concurs. Completează formularul de înscriere!

FORMULAR DE ÎNSCRIERE

Nume:

Prenume:

Data nașterii:

Înălțimea:

Greutatea:

Ocupația:

Domiciliu:

3. Formați întrebări cu cuvintele: cît? cîtă? cîți? cîte? al cîtelea? a cîta?

Echipa de fotbal este alcătuită din *unsprezece jucători*: *un portar, patru fundași, trei mijlocași și trei înaintași*.

.....
.....
.....

Echipa de volei are *șase jucători*.

.....
Tabla de șah are *șaisprezece piese*.

.....
Fiecare jucător are *șaisprezece piese*.

.....
Sportivii beau *mult lapte*.

.....
Gimnasta dimineța mănîncă *o felie de pâine prăjită*, cu margarină.

.....
La Jocurile Olimpice de Vară la Montreal Nadia Comăneci a obținut *locul I*.

.....
Nadia a ieșit *prima*.

4. Fiți atenți la imaginile din manual. Ce instituții românești se află în orașul Giula?

– Ce se vede în prima imagine?

.....
– Ce vedeți în a doua imagine?

.....

– Ce este în cel de-al treilea tablou?

.....
– În a patra fotografie ce se vede?

.....
– De ce se numește orașul Giula centrul românilor din Ungaria?

.....
– Ce fel de instituții românești mai sînt în orașul acesta?

Un român din Giula ajunge general în America

1. Citiți cu atenție lectura și răspundeți la întrebări:

– Unde trăia familia Pomuț?

.....

– Câți frați erau în familie?

.....

– Cum erau Constantin și Gheorghe?

.....

– Ce s-a întâmplat în anul 1848?

.....

– Ce s-a organizat la Giula?

.....

– Ce dorea Gheorghe Pomuț?

.....

– Ce s-a întâmplat cu honvezii în 1849?

.....

– Cum a ajuns Gheorghe Pomuț în America?

.....

– Ce a făcut el în America?

.....

– Cum a devenit general?

.....

– Cum i se păstrează amintirea în America?

.....

– Cum îi păstrează amintirea românii din Ungaria?

.....

2. Ce personalități de seamă mai cunoașteți în rîndul românilor din Ungaria? Scrieți-le numele mai jos:

.....

.....

Prepoziția și conjuncția

1. Subliniați prepozițiile și încercuiți conjuncțiile din textul de mai jos:

- Măzărel, unde ai fost? Te aștept de o oră.
- Nu te supăra, dar m-am rătăcit în oraș.
- Cum așa?
- Am luat tramvaiul șase pînă la gară. De la gară am urcat într-un autobuz care mergea în direcția opusă. Am coborît repede la prima stație, dar a fost deja târziu. Am traversat parcul pînă la stația de metrou. Acolo am observat că mi-am uitat portmoneul acasă, deci n-am la mine nici bani, nici bilet de metrou. Așa că am venit pe jos pînă la tine.
- Vai de tine! Ia loc! Vrei un suc sau apă minerală?
- Stai să mă odihnesc puțin... Sînt mort de oboseală.

2. Completați cu prepozițiile potrivite:

Bunica are o lingură lemn.	pe
Ea mănîncă supa lingura.	în
Eu beau ceaiul zahăr.	din
Bunicul pune momeală ac.	fără
Nepotul are un joc nou calculator.	cu

3. Completați propozițiile cu prepozițiile următoare: *cu, pe lângă, la, prin, în, de, din, pînă la*.

Familia Popescu a făcut o excursie țară. Au călătorit mașina. Au trecut munți, rîuri. S-au oprit mai multe ori, au mîncat iarbă verde. Și-au făcut carne grătar. anul viitor vor merge mare, Constanța.

4. Completați propozițiile de mai jos cu prepozițiile compuse din paranteza de sub text:

..... sud bate vînt rece.
Drumul trece cartierul nou.
Nu te ridică mine!
Cuibul streășină e gol.
Zilnic ajung acasă ora cinci.
..... șase ora șapte citesc ziarul.
Iau farfuriile masă.
Motanul iese. fotoliul bunicului.
(de sub, dinspre, pe lîngă, de pe, pe la, de lîngă, pînă la, de la)

5. Înlocuiți conjuncțiile potrivite: dar, fiindcă, deși, că, deci.

Nu fac papanași, se prepară foarte ușor.
Nu mîncăm grăsimi, ne face rău la stomac.
Mi-ai promis, ține-te de cuvînt.
Aș vrea să devin cercetător, nu prea îmi place să învăț.
Se zice păstorul Bucur a întemeiat Bucureștiul.

6. Căutați și înlocuiți conjuncțiile potrivite:

– Bună ziua!
– Mă iertați, nu vă cunosc.
– Ne-am văzut ieri la conferință, n-am făcut cunoștință,
..... vorbeați cu niște reporteri. Mă numesc Fram, ursul polar.
– Îmi pare bine! nu știam că din Ghețarul Alb avem oaspeți!

7. Completați următoarele definiții:

Prepoziția leagă între ele
Conjuncția leagă între ele

Bunicul

1. Citiți pe roluri lectura. Fiți atenți la accent!

2. Răspundeți la următoarele întrebări:

– Cine sînt personajele din această lectură?

.....

– Ce face bunicul pe prispă?

.....

– Cum arată bunicul?

.....

– Cine a sosit la bunicul?

.....

– Cum sînt nepoții bunicului?

.....

– Cum îi zic nepoții bunicului?

.....

– Cum le zice moșul nepoților?

.....

– Despre ce vorbesc ei?

.....

– Unde se așează nepoții?

.....

– Ce fac nepoții cu bunicul? Cum își arată iubirea față de el?

.....

– În fine, de ce se ceartă copiii? De ce își trag o palmă unul altuia?

.....

– Tu ai bunic? Cum arată el?

.....

– Ce știi despre Barbu Ștefănescu Delavrancea?

.....

Bunica

1. Citiți poezia și răspundeți la întrebări:

– Cum este portretul bunicii din poezie? Cum era ea?

.....

– În ce port umbla?

.....

– Ce lucra bunica din zori până seara?

.....

– Seamănă bunica ta cu bunica descrisă în poezie?

.....

– Prin ce se deosebesc?

.....

– Femeile din localitatea ta se mai ocupă de tors și de țesut?

.....

– Ce știi despre Ștefan Octavian Iosif?

.....

.....

2. Învățați primele două strofe ale poeziei.

3. Scrieți o compunere cu titlul *Bunicii mei*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Noțiuni de ortografie și de punctuație

1. Citiți cu atenție următorul fragment din creația lui Barbu Ștefănescu Delavrancea. Încercuiți cu creion verde toate semnele de ortografie și de punctuație:

Bunica

Cum deschidea poarta, îi săream înainte.

Ea băga binișor mâna în sân și-mi zicea:

– Ghici...

– Alune!

– Nu.

– Stafide!

– Nu.

– Năut!

– Nu.

– Turtă dulce!

– Nu.

Pînă nu ghiceam nu scotea mâna din sân...

Surîsul ei mă gîdila în creștetul capului.

– Să spui...

Și niciodată nu isprăvea basmul.

Glasul ei dulce mă legăna; genele mi se prindeau și adormeam; uneori tresăream și-o întrebam cîte ceva; ea începea să spuie și eu visam înainte.

– A fost, odată, un împărat mare, mare...

– Cît de mare?

– Mare de tot. Și-și iubea împărăteasa ca ochii din cap. Dar copii nu avea. Și îi părea rău, îi părea rău că nu avea copii...

– Bunico, e rău să nu ai copii?

– Firește că e rău. Casa omului fără copii e casă pustie. . . .

2. Completați semnele de ortografie și de punctuație în propozițiile de mai jos:

a)

– Babo dă-mi și mie un ou

– Nu-ți dau Bate și tu cocoșul tău să se ouă și el ca găina mea

Supărat moșul a prins cocoșul și l-a bătut bine.

– Na Dacă nu vrei să faci ouă. să te duci de la casa mea. (...)

Cocoșul a început să fugă după trăsură și să strige.

Cucurigu. boieri mari.

Dați punguța cu doi bani.

b) Știați că

. Mihai Eminescu avea doar șaisprezece ani când a publicat întâia sa poezie. De-aș avea în revista Familia. în 1866.

. renumitul compozitor George Enescu cunoștea notele muzicale la vârsta de cinci ani și a dat primul concert la vârsta de opt ani.

c) Bravo. Ai câștigat.

Măi. Vasile. ai învățat poezia. Of cât de fericit sînt Vai ce rău îmi pare.

3. Completați definițiile:

Ortografia este

Punctuația este

Să stăm de vorbă!

Cine sînt aromânii?

1. Citiți cu atenție dialogul dintre Prisnel și Măzărel, apoi răspundeți la întrebări:

– În care țări din Europa trăiesc români?

.....

– Cine sînt aromânii?

.....

– În ce limbă vorbesc ei?

.....

– În care țări trăiesc mai ales aromânii?

.....

– De ce s-au ocupat ei în trecut?

.....

– Cum au ajuns aromânii în Ungaria? În care orașe s-au așezat?

.....

– Care au fost cele mai cunoscute familii de aromâni din Ungaria?

.....

– De ce s-a păstrat amintirea lor pînă azi?

.....

.....

Plimbare prin Budapesta

1. Priviți cu atenție imaginile din capitala Ungariei și răspundeți la întrebări:

– Prin ce se leagă cele două părți ale capitalei: Buda și Pesta?

.....

– Ce vedeți în a doua imagine?

.....

– Portretul cui se află în sala festivă a Academiei de Științe a Ungariei?

.....

– Ce se vede în următoarea fotografie?

.....

– Ce se poate cerceta la Biblioteca Széchenyi?

.....

– Ce se află în Curtea Gojdu?

.....

– Căutați pe hartă unde se află Budapesta. Oare de ce se numește capitala „inima țării”?

.....

Povestea Podului cu Lanțuri

1. Citiți cu atenție textul, apoi răspundeți la întrebările de mai jos:

– Care fluviu străbate orașul Budapesta?

.....

– Prin câte poduri se leagă între ele cele două părți ale orașului?

.....

– Care este cel mai vechi pod peste Dunăre?

.....

– De ce poartă această denumire?

.....

– A cui a fost ideea de a construi podul?

.....

– Cine a fost prietenul aromân al contelui Széchenyi?

.....

– Familia Sina a fost o familie săracă?

.....

– Cum a ajutat familia Sina dezvoltarea culturii și științei din Ungaria?

.....

– Cum a ajutat Gheorghe Sina construirea Podului cu Lanțuri?

.....

– Cine a fost Simeon Sina?

.....

– La ce a contribuit Simeon Sina?

.....

Un binefăcător român: Emanuil Gojdu

1. Citiți dialogul și răspundeți la întrebările următoare:

– Ce este, de fapt, „Curtea Gojdu”?

.....

– De ce se numește astfel?

.....

– Cine a fost Emanuil Gojdu?

.....

– Unde și când s-a născut Emanuil Gojdu?

.....

– Cum era el?

.....

– De ce religie era Emanuil Gojdu?

.....

– Cum își ținea religia?

.....

– În ce limbă vorbea el acasă, cu familia?

.....

– De ce îl numim pe Emanuil Gojdu un binefăcător?

.....

– Cum i-a ajutat pe tinerii români din Ungaria?

.....

– Ce se află azi în Curtea Gojdu?

.....

– Ce crezi, mai sînt și azi astfel de binefăcători?

.....

– Ce știi deci despre Emanuil Gojdu?

.....

Cuprins

Amintește-ți!	3
Originea limbii române	10
Sunetul, litera, cuvântul	13
Vocabularul limbii române	13
Textele nonliterare	17
Îmbogățirea vocabularului	19
Să stăm de vorbă!	21
Pescarii	21
Bunicul și calculatorul	22
Familia de cuvinte	24
Să stăm de vorbă!	27
Doi prieteni atât de diferiți	29
Substantivul (I)	32
Să stăm de vorbă!	35
Cadoul	35
Substantivul (II)	36
Să stăm de vorbă!	40
Poveste de adormit copiii	40
Punguța cu doi bani	42
Pronumele	45
Să stăm de vorbă!	52
La primarul Mușinoi	52
Ce te legeni	55
Sfârșit de toamnă	57
Adjectivul	59
Vioara	63

Chitara	63
Țambalul	64
Să stăm de vorbă!	65
Măzărel e înțelept!	65
Prisnel e isteț	65
Domnu' Trandafir	67
Mama mea	68
Verbul (I)	70
Timpul prezent	70
Să stăm de vorbă!	74
Un clopot povestește	74
La Paști	76
Verbul (II)	77
Timpul trecut	77
David și Goliat	81
Verbul (III)	83
Timpul viitor	83
Să stăm de vorbă!	86
Vom deveni cercetători	86
Un român la Polul Sud: Emil Racoviță	88
Adverbul	89
Să stăm de vorbă!	92
Cum ajungem la Arcul de Triumf?	92
La biroul de informații	93
Legenda Bucureștiului	94
Nașterea Pământului	95
Interjecția	96
Să stăm de vorbă!	97
La târgul de animale	97

Gîri-gîri	98
Numeralul	99
Să stăm de vorbă!	104
Scrisoare din tabără	104
Un român din Giula ajunge general în America	107
Prepoziția și conjuncția	108
Bunicul	110
Bunica	111
Noțiuni de ortografie și de punctuație	112
Să stăm de vorbă!	114
Cine sînt aromânii?	114
Plimbare prin Budapesta	115
Povestea Podului cu Lanțuri	116
Un binefăcător român: Emanuil Gojdu	117

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Borza, Lucia: Mama (Borza, Lucia: Flori tîrzii – Poezii; Ed. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987, pg. 59)
- Alecsandri, Vasile: Sfîrșit de toamnă (Alecsandri, Vasile: Pasteluri și legende; Ed. Minerva, București, 1978, pg. 10)

Creațiunile pentru care nu este menționată sursa aparțin autoarelor manualului.